

Ni cilja

Morda ni še nikdar bila dezorientiranost naše javnosti glede vseh javnih vprašanj tako velika, ko v sedanji dobi. Od enega ekstrema do drugega tavajo ljudje in prav nič nenavadnega ni, če načelni demokrati s simpatijami govorijo o državni diktaturi in če se najbolj odločni pristaši fašizma pritožujejo, da se postopa proti njim premalo demokratično. Prav enaka nasprotja se opazujejo tudi pri presoji gospodarskih vprašanj. V eni sapi se zahteva dosledno izvajanje načrtnega gospodarstva in pa vsa svoboda v poslovnem življenju. S krčevito vztrajnostjo se zagovarjajo lastni davčni privilegiji, a obenem zahteva popoln red in postavnost v državi. Sličnih in podobnih nesoglasij bi mogli navesti še celo vrsto, vsa pa dokazujejo, da je naša javnost izgubila pravo orientacijo in da je brez pravega in jasnega cilja pred seboj.

Brez tega cilja pa je, ker ni v vsej državi niti ene organizacije, ki bi mogla reči o sebi, da pomeni vsaj poskus koncentracije najboljših sil v narodu. Vsa naša organiziranost se omejuje na skupine, ki so jih zbrali posamezniki okoli sebe in ki so v večini primerov zvezane le po osebnih in dostikrat zelo egoističnih interesih. Zato mi nimamo niti sence one dejanske vlade, ki jo ima vsak napreden narod poleg svoje oficialne in ki skrbi, da koraka oficialna vlada po pravih potih in pridejo zato tudi v vlado le ljudje, ki so sposobni za visoke naloge vlade. Funkcije te neoficialne vlade opravlja pri nas tako imenovana beograjska porodica, ki pa je po smrti svojih najboljših mož že skoraj čisto padla na nivo preskrbovalnice služb. Odtod vse naše zlo, da tavamo brez vsake prave orientacije od dogodka do dogodka in da se moremo zanašati le na božjo srečo in zdrav instinkt naroda.

Da pride v vodilnih nacionalnih in meščanskih krogih do takšne dekadence, kakor jo doživljamo danes, ni na vse zadnje nič nenavadnega, ker so te dekadence periodični pojavi pri vseh narodih. Toda včasih se je začela vzbujati pri mladini zdrava reakcija proti tej dekadenci in mladina je začela nastopati z novimi načeli, novimi idejami ter z njimi ustvarila med ljudskimi množicami preokret, ki je dvignil narod do novih ustvarjajočih dejanj. Danes pa žal niti te reakcije pri mladini ne moremo ugotoviti in je tudi mladina brez jasne orientacije.

Posledica vsega tega je, da pada vse naše javno življenje na vedno nižji nivo in da bomo prav kmalu nesposobni celo za najbolj skromno diskusijo. Vsa vprašanja bomo presojali le še po predsodkih, zato pa jih tudi dosledno napačno in pomanjkljivo reševali.

Vse to vpliva tudi težko na naše gospodarsko življenje. Nimamo nobenega niti medlega načela, kako bi se sistematično izkopal iz sedanje stiske. Katero geslo je trenutno v javnem življenju najmočnejše, to se na polovičarski način izvede v tej ali oni obliki, kmalu pa je vsa ta izvedba obrežuspešena po drugem podobnem gestu, ki se na enak pomanjkljiv način izvede. Zato se ne reši niti eno vprašanje, temveč se kopičijo vedno nova vprašanja. Mesto da bi se položaj razčiščeval, postaja kaos vedno večji.

Široki sloji naroda vse to tudi čutijo in zato se širi nezaupljivost ko epidemija. Proti tej nezaupljivosti ni drugega zdravila, kakor da se ustanovi neka osrednja organizacija, ki bo tako po načinu svoje sestave, ko po slovesu svojih članov vzbudila v narodu zaupanje, da bo vsaj ta organizacija delala po načrtu, z javnim ciljem in brez morečega kolebanja in nihanja na vse strani. Pri najboljši volji ne moremo nikjer drugje najti možnosti za ustvaritev takšne

organizacije ko med gospodarskimi ljudmi. Edino ti so še vsaj kolikor toliko prosti predsodkov, edino ti v resnici poznajo vse nake v našem upravnem življenju in edino ti nudijo tudi dovoljno jamstvo, da bodo imeli pred očmi le interes celote in da ne bodo podlegli ne vabam demagogije niti onim nevarnega eksperimentiranja. Ne bodo morda ti krogi mogli dati narodu visokoletečih in še više donečih ciljev, pač pa mu bodo dali praktične in koristne ci-

lje, ki pa bodo ustvarili v narodu zopet novo zaupanje.

Naj bi se zato tudi pod temi perspektivami presojala zahteva gospodarskih krogov po svobodno voljenem gospodarskem svetu, ki bo prav gotovo dal vsemu našemu javnemu življenju novo vsebino. Iz te nove vsebine pa se bodo sami od sebe porodili cilji, da bo konec ne le tako usodni dezorientaciji naše inteligence, temveč tudi še bolj usodnemu nezaupanju širokih vrst naroda.

Isto trdijo obrtniki o sebi. Iz tega sledi, da ni prav nikakih razlogov, ki bi govorili za to, da se Bafi prepusti monopolu v produkciji in prodaji čevljev, pač pa nam račun jasno kaže, da je treba podpreti našega domačega obrtnika in industrialca že iz čisto narodno-gospodarskih in socialno političnih razlogov.

Bistveno je zato potrebno izvesti kontingentiranje produkcije na ta način, da ne bi nobena tovarna, katerih imamo z Bafino vred 22, producirala več ko 1500 parov čevljev na dan ter da se ne dovoli za daljšo dobo let nobena nova tovarna in nobena razširitev obstoječih obratov. Obenem bi bilo potrebno omejit tudi število vajencev, zaposlenih v čevljarški stroki.

V zvezi s produkcijo čevljev moramo omeniti še gumijaste opanke, za katere je domača stroka zahtevala, da se prepove njihova izdelava zaradi njihove nehygieničnosti in radi tega, ker uporaba gumija ruši cene kožam. Kontingentiranje produkcije je edini uspešen poseg v problem naše čevljarške stroke, ker edino zaposlitev domačih obrtnikov in domače industrije z delom more rešiti vprašanje brezposelnosti deset in deset tisočev delavcev in obrtnikov ter eksistenčno vprašanje njihovih družin. Vsi drugi ukrepi bodo brez haska. To se je jasno pokazalo pri svoječasnih uredbi o industrijskih popravilnicah, ki je imela namen zavarovati čevljarjem vsaj zadnji kosček kruha, t. j. popravila, pa jo je Bafa po izjavi samega ministrstva izigral.

V primeru, da vlada izvede kontingentiranje po predlogu, kakor smo ga označili zgoraj in ki je skupna in enotna zahteva vseh obrtnikov, trgovcev in industrialcev, potem bo v največji meri rešeno tudi vprašanje filial, ki jih ima Bafa pri nas že nad 400. Rešeno bo s tem tudi vprašanje osamovitve naše domače stroke od invazije inozemskega kapitala v eni izmed zelo važnih gospodarskih panog.

Bafa je ogromno velepodjetje. Njegova vrednost se ceni na več ko 7 milijard din. Delniška glavnica njegovega podjetja v Jugoslaviji znaša 40 milijonov din. Bafa teži k monopolu. Poleg produkcije in prodaje čevljev skuša koncentrirati v svojih rokah še usnjarsko stroko. Zato je že zaprosil za lastno tovarno. Naš narodno-gospodarski interes zahteva, da se mu taka tovarna brezpogojno ne dovoli. Nikakor ne gre, da bi tuj kapital absolutno zagospodaril kar v dveh panogah jugoslov. narodnega gospodarstva. Prostovoljno se vendar ne bomo podali pod oblast tujega kapitala!

Lex Bafa

Produkcijo v obutveni stroki treba kontingentirati

Pred dnevi je »Slovenec« zabeležil vest, da bo finančni odbor ministrov med drugimi aktualnimi vprašanji obravnaval na svoji seji tudi

načrt uredbe o izdelovanju, popraviljanju in prodaji obutve.

O podrobnostih načrta list ne poroča. Izgleda, da gre pri tej uredbi za rešitev celotnega vprašanja naše domače čevljarške (in usnjarske) stroke v zvezi z delovanjem tt. Bafa. Po neštetihih protestnih shodih in resolucijah, pa do kraja ponesrečenem poskusu, da se to vprašanje uredi z golo prepovedjo industrijskih popravilnic za čevlje ter končno na podlagi rezultatov ankete, ki je bila letos v Beogradu, je sedanja vlada avidela, da je potrebno to vprašanje zgrabit v samih temeljih. Upati je, da bodo pri reševanju tega vprašanja vlado vodile smernice tiste gospodarske politike, ki jo je kot izraz nove dobe v našem gospodarstvu očrtal sam predsednik vlade dr. Stojadinović v Zetici, da se namreč mora naše gospodarstvo čimbolj osamosvojiti od inozemskega kapitala, ki nas pretežno izkorišča.

Brez dvoma ni bila Jugoslavija v nobeni gospodarski stroki tako neodvisna od inozemskega kapitala, kakor prav v čevljarški in usnjarski, ki sta se razvili tako visoko, da sta bili zmogni pod čisto zadovoljivimi pogoji kriti vse potrebe na našem trgu. Zato je naravnost nerazumljivo, zakaj so pripustili k nam še Bafa, ko je bilo vendar mogoče predvidevati in na kar so zlasti naši obrtniki nešteto krat opozarjali, da bo namreč njegova invazija povzročila verjetno prav tako opustošenje, kakršno je nastalo na Češkoslovaškem, kjer je bila v dobrem desetletju uničena domalega vsa čevljarška in usnjarska industrija, trgovina in tudi obrt.

Po vsem svetu odpor proti Bafi

Odpor proti Bafi ni nikakšna naša specialiteta, marveč je, lahko rečemo, splošen evropski pojav. Danes obstoji v Zürichu že celo mednarodna organizacija, ki vodi obrambo proti Bafi. Poleg te čisto privatne iniciative so tudi posamezne države, ki so industrijsko neprimerno bolj razvite kakor je naša, izvedle celo vrsto ukrepov v zaščito svoje domače čevljarške in usnjarske branše, katerih dejanski namen je bil onemogočiti Bafi, da zavzame monopolni položaj na domačem trgu. Nasprotno pa so se mu pri nas na široko

odprla vrata in to ob času najostrejših krize, ko je bilo toliko ko gotovo, da ne bo nikjer drugod mogoče zaposliti ljudi, ki bodo radi enega samega, skrajno hiperacionaliziranega podjetja izločeni iz produkcije in izročeni brezposelnosti. Posledice Bafovega delovanja pri nas niso izostale. Propadati je začela čevljarško-usnjarska obrt, trgovina in tudi industrija. Samo v Sloveniji je število v čevljarški stroki zaposlenega delavstva padlo v letih 1930—1935 od 4910 na 2669, t. j. za 2241 ali za 45,6%!

Naj nam bo dovoljeno v kratkih potezah očrtati

problem Baf'e v Jugoslaviji.

Konsum čevljev znaša pri nas približno pol para na osebo in leto, kar znese skupno okoli 7 milijonov parov. Ta produkcija je bila pred Bafino tovarno razdeljena na našo domačo obrt in industrijo, razmeroma majhen del pa je odpadel na inozemstvo, to se pravi na Bafu v Zlinu. Domača čevljarško-usnjarska stroka še danes zaposluje približno 21.000 obrtnikov ter 22.000 prijavljenih in 8000 neprijavljenih delavcev. K temu pa je prištet še najmanj 6 do 7 tisoč šušmarjev. Skupno je torej približno kakih 55—60.000 ljudi odvisnih od zaposlitve v čevljarško-usnjarski stroki. Z družinskimi člani vred pa se to število poveča na več ko 100.000 oseb. Kar se tiče kapitala, ki je vložen v domači stroki, naj omenimo, da znaša po najnižjih cenitvah približno 650 milijonov Din. Odkar se je ustanovila Bafina tovarna, se je marsikaj spremenilo. Danes proizvaža Bafa po lastnih izjavah s približno 2500 delavci 43 milijona parov na leto. Ker se konsum čevljev pri nas ni povečal, odpade torej na Bafu nič manj kot 61,42% celokupne produkcije. Domača stroka je udeležena torej le še z 38,58%, to se pravi, da se je kot celota približala skrajno kritični točki, ko ji grozi popoln propad, kajti vsaka rentabilnost podjetja je nemogoča, kadar more izkoristiti le 38,58% svoje kapacitete. Nemogoče je, da bi se mogla domača stroka vzdržati pri tako nizki izrabi kapacitete še v bodoče, tudi če Bafa svoje produkcije ne razširi. V primeru pa, da Bafa poveča svojo produkcijo do tolikšne višine, da bi pokrival vse potrebe našega trga, pa bi se vsa naša domača proizvodnja sploh ustavila. To bi pomenilo, da bi maksimalno 5000 delavcev v Bafinih tovarnah izpodrinilo iz produkcije čez 50.000 delavcev, ki so danes že več ali manj zaposleni v domačih podjetjih. Z družinskimi

člani vred pa bi se število ljudi, ki bi po ogromni večini nikjer ne našli zaposlitve, povečalo na čez 100.000. Obenem bi propadlo tudi 650 milijonov domačega kapitala, kolikor je investiranih v domača podjetja.

Kdo bi imel od tega koristi!? Izračunajmo! Bafa sam trdi, da je v preteklem letu znašala povprečna cena enega para čevljev 50 din. To seveda ni res. Recimo, da je znašala 100 din. Če bi Bafa produciral vseh 7 milijonov parov čevljev, bi njihova vrednost znašala po našem računu 700 milijonov, po Bafovem pa le 350 milijonov din. Toliko naše narodno gospodarstvo potroši letno danes za obutev. Od tega potroška živijo domači obrt, industrija in trgovina, skupno čez 100.000 ljudi in pa firma Bafa.

V primeru, da bi Bafa zavzel monopol v produkciji in seveda tudi v prodaji in popraviljanju čevljev, bi naše gospodarstvo trošilo še vedno po našem računu 700 milijonov din na leto, pod pogojem, da cena ne bi padla, ali da Bafa kljub svojemu monopolnemu položaju ne bi navil cen, kar bi se po vsej verjetnosti zgodilo. Toda 100.000 ljudi bi družba morala preživljati na ta ali drug način. Vsi ne morejo pod zemljo, tudi zaposliti jih ni mogoče drugje. Recimo, da stanejo vzdrževalni stroški samo 10 din na dan in na osebo. Na leto znese to za 100.000 ljudi 365 milijonov din, torej več kot bi znašala po Bafovem računu vrednost celotne produkcije čevljev. To bi bil končni narodnogospodarski efekt pretirane hiperacionalizacije. Konsument sam bi trpel škodo. Korist bi imel le Bafa.

Kaj je treba storiti

Domača industrija je dokazala na anketi v Beogradu, da ji je mogoče nuditi konsumentu boljšo in cenejšo obutev kakor jo nudi Bafa.

Otvoritev gospodarske konference Balkanske zveze na Bledu

V petek popoldne je bila na Bledu otvorena konferenca Balkanske zveze. Konferenco je otvoril predsednik vlade in zun. minister Stojadinović s krajšim govorom, v katerem je med drugim dejal:

Najvažnejše vprašanje, ki ga mora rešiti konferenca je vprašanje zboljšanja medsebojnih trgovinskih odnosov. To vprašanje nikakor ni lahko in potrebno bodo žrtve posameznih delegacij za medsebojni sporazum. Zboljšanje

pomorskih zvez in turističnega prometa bo že delalo manj težav. Potovanje po Jugoslaviji pa bo vsem delegatom tudi praktično dokazilo potrebo večjega medsebojnega turističnega prometa. Zeli poln uspeh konferenci, ki je ponoven dokaz, da žele balkanski narodi živeti v miru. Ko so govorili še voditelji drugih delegacij, je bila uvodna konferenca zaključena, redno delo konference pa se je začelo danes, v soboto.

Prva napoved znižanja železniških prevoznin

Na zadnji seji tarifnega odbora v Sarajevu, ki je bila pretekli teden, je bilo sklenjeno, da se za prihodnjo sejo pripravi načrt za znižanje železniške prevoznine za razne kmetijske in lesne predmete. Zlasti naj se pri tem upoštevajo interesi zaradi sankcij težko prizadete lesne industrije. Vendar enkrat vsaj ena ugodna vest za naše lesne kroge, dasi moramo obžalovati, da ni to znižanje prevoznin že sklenjeno, temveč se bo znižanje šele pripravilo. Toda boljše nekaj ko nič!

Se bolj pa obžalujemo, da ne bodo znižane železniške tarife tudi za drugo blago! Pa rehitre niso bile pri nas dobre reforme še nikoli.

Protesti proizvajalcev opija proti Prizadu

Vse je nezadovoljno s Prizadom, toda Prizad je še naprej gospodar situacije. Nič ne zaležejo protesti naših sadnih izvoznikov, nič ne pomagajo slabe izkušnje z žitom v Vojvodini in zaman bodo menda tudi protesti proizvajalcev opija v južni Srbiji. Prizad, v katerem so gre svojo pot in se ne meni za ugovore gospodarskih krogov.

Sedaj odkupuje Prizad, odnosno »Juzop« opij v južnih krajih. Po sklepu vlade bi morala znašati odkupna cena za opij 20 din za vsak odstotek morfija v opiju. Strokovnjaki in proizvajalci opija trde, da ima letošnji opij po 12 odstotkov morfija že takoj sedaj po obiranju, kasneje pa da ga bo imel 13 odstotkov. Odkupna cena bi zato morala znašati od 220 do 260 din za en kilogram. V resnici pa plačuje Prizad za en kilogram opija samo 140 do 170, izjemoma tudi 180 din za kg. Proizvajalci opija so zaradi tega zelo razburjeni ter so imeli te dni v Štipu velik protestni shod, na katerem so zahtevali, da se trgovina z opijem prepusti svobodni trgovini, Prizad pa da mora povišati svoje cene. Svoje zahteve so tudi krepko utemeljili.

Ko čitamo vse te redne proteste proti Prizadu, se moramo nehoti vprašati, kje je vendar tisti pravi vzrok, da si je država s Prizadom nakopala tako velike žrtve in skrbi, če pa nimajo od Prizada prave pomoči niti naši kmetovalci!

Sekvester nad Našičko

Na zahtevo državnega erarja je okrožno sodišče v Zagrebu postavilo sekvestra nad podjetjem Našička. Država terjaja nad 50 milijonov za zaostale davke in takse. Še začetkom tega leta je vložil erar proti Našički tožbo za plačilo 120 milijonov din za dolžne davke. Kasneje je bila sklenjena med erarjem in Našičko poravnava, da plača Našička samo 46 milijonov din v 3 obrokih. Kljub tej veliki olajšavi pa Našička ni pravočasno plačala in zato je bil sedaj postavljen sekvester. Od prejetih dohodkov je sekvester dosedaj že plačal državi poldrug milijon dinarjev.

Tvornico celuloze v Drvarju je prevzela država

Svoječasno smo poročali, da je skušala neka švicarska družba postati lastnik tvornice za celulozo v Drvarju. Takrat smo opozorili na to, kako je napačno in nepotrebno, da bi to veliko podjetje prišlo v tuje roke. Ta nevarnost je sedaj preprečena, ker je kupila tvornico država, in sicer pod zelo ugodnimi pogoji, kakor pišejo bosanski listi. V tvornici bo zaposlenih skupno okoli 1500 delavcev.

Poletni čas v trgovinah

Ljubljanski trgovci z usnjarskimi potrebščinami so sklenili, da bodo imeli do konca avgusta za prte trgovine med 12. in 15. uro.

Slovensko gospodarstvo in „Narodno blagostanje“

Beograjsko »Narodno blagostanje« je nam odgovorilo s posebnim člankom, ki nosi prijazen naslov, da je najbolj gluh tisti, ki neče slišati. V tem pogledu se moramo kar strinjati z »N. B.«, ker smo se žal le prevečkrat prepričali o resničnosti tega stavka. In ne samo mi, temveč vsa Slovenija, ki mora žal ugotoviti, da še do danes ni bilo mogoče pripraviti odločujoče gospode v Beogradu do tega, da bi slišali, kar jim že leta in leta neprestano doni iz Slovenije, da namreč vse slovensko gospodarstvo propada. Sam članek »Narodnega blagostanja« pa jasno dokazuje, da spadajo tudi gospodje okoli »N. B.« med one najbolj gluhe ljudi, ki nikakor nečejo slišati to, kar jim kriči že leta vsa Slovenija.

Tako trdi »Narodno blagostanje« še nadalje, da je kljub sankcijam slovensko gospodarstvo napredovalo in da sankcije lesnemu gospodarstvu niso škodovala. Da to vprašanje že enkrat razčistimo do dna, moramo poudariti predvsem naslednje. Kriza slovenskega lesnega gospodarstva traja že od leta 1929. dalje in ne šele od izvajanja sankcij. To smo že nešteto krat naglasili in samo tisti, ki hoče biti gluh, more trditi, kakor da bi se šele s sankcijami začelo propadanje slovenskega lesnega gospodarstva. Ker se »Narodno blagostanje« sklicuje na to, da veruje samo v mastne številke, mu postrežemo tudi s temi, da bo že enkrat moralo prenehati s svojo vlogo nevernega Tomaža. Kako je propadalo slovensko lesno gospodarstvo, kažejo naslednje uradne številke Zbornice za TOI v Ljubljani. Več objavljenih ko prijavljenih je bilo v Sloveniji v I. četrtletju 1934 56 trgovin, v II. četrtletju 46, v III. 60 in v IV. 45, torej skupno v letu 1934. 207. — V letu 1935. je prenehalo v I. četrtletju 32, v II. 34, v III. 41 in v IV. 49 lesnih trgovin ali skupno v vsem letu 1935. 156 trgovin. — V I. četrtletju 1936. pa je prenehalo 48 lesnih trgovin, torej v 9. zadnjih četrtletjih nič manj ko 411. Dama »Narodnemu blagostanju« izpričevalo popolne gluhotе, če bi še sedaj trdilo, da slovensko lesno gospodarstvo ne propada.

Tako je že propadalo slovensko gospodarstvo, ko so prišle sankcije, ki so zadale vsemu temu gospodarstvu smrtni sunek ter spleh ustavile vs izvoz lesa iz Slovenije v Italijo. In zato ker ni bilo izvoza, so tudi nazadovale cene lesu, kar je pomenilo nov udarec za slovensko lesno gospodarstvo. A tudi v ta padec cen ne veruje »N. B.«, dokler se mu ne postreže z uradnimi podatki. Da bo tudi v tem pogledu »N. B.« ustrezno in da dobi potrebne informacije, mi navajamo cene lesa po uradni tečajnici ljubljanske borze.

Dne 23. julija 1934. so notirali hlodi I. in II. vrste (smreke in jelke) od 100—120 din, bukovi plohi neobrobjeni po 350—440 din, ostrorobi po 450—550 din, parjeni po 670—770 din, itd.

Dne 5. julija 1935. pa hlodi (smreke in jelke) I. in II. od 100 do 130, bukovi plohi po 250—300, ostrorobi po 350—380 din, parjeni po 580—630 din.

Dne 9. julija 1936. pa hlodi (smreke in jelke) od 70—85, bukovi plohi neobrobjeni od 200 do 215 din, ostrorobi po 310 do 325, parjeni ostrorobi 460—530 din, itd.

Menda niti »N. B.« ni tako gluho, da bi še naprej trdilo, da niso cene lesu padle.

Kljub vsemu temu upa »N. B.« še naprej trdi, da je slovensko gospodarstvo napredovalo, in to svojo trditve opira edino na podatke OUZD. Ze enkrat smo opomnili »N. B.«, da je treba podatke OUZD tudi pravilno tolmačiti, navedli

smo mu tudi, kako je že »Jutro« s številkami ovrгло trditve »N. B.«. Ker pa se »N. B.« kljub temu z vse krčevitostjo oprijema številke OUZD, naj navedemo še naslednje. Naravni prirastek delovnih sil v Sloveniji znaša okoli 5000 na leto. Če bi se torej gospodarstvo v Sloveniji razvijalo normalno, potem bi moralo že zaradi naravnega prirastka narasti število zavarovancev za najmanj 3000, če namreč odbijemo vse one, ki najdejo zaposlitev v poklicih, za katere ne velja obvezno zavarovanje.

Mi pa vidimo, da je bilo l. 1930. skupno zavarovanih pri OUZD, bratovskih skladnicah in Trg. bolniških blagajnah 104.050, l. 1935. torej po petih letih pa samo 88 tisoč 650. Mesto da bi se število zavarovancev v petih letih povečalo za približno 15.000, je padlo za 16.000. Zaposlenost se je torej v Sloveniji zmanjšala za 15,2%.

Istočasno pa je padla zaposlenost v vsej državi le za 2%.

Resnično, samo tisti, ki absolutno neče slišati resnice, more trditi, da je slovensko gospodarstvo v primeri z gospodarstvom v vsej državi v zadnjih letih napredovalo! Sedaj pa še par besed

o državni gospodarski politiki in njenega odnosa do Slovenije

kar tvori drugo poglavje izvajanja »Narodnega blagostanja«. Predvsem pravi »N. B.«, da je gospodarska politika akt suverene državne oblasti, kateri so Slovenci dostikrat in tudi sedaj mnogo bližji, ko pa »N. B.«. Pri tem pač misli na to, da so Slovenci zastopani v vladi, »N. B.« pa menda ne. Toda tudi v tem pogledu moramo opozoriti izvajanja »N. B.«. Kajti čeprav je res, da so bili Slovenci večinoma zastopani v vseh vladah, vendar pa nikdar niso imeli v vladi, še manj pa v ministrstvih odločilnega vpliva. Edino, kar so mogli tudi pri največji agilnosti doseči, je bilo to, da so ubranili Slovenijo pred novimi udarci. Vloga slovenskih ministrov je bila vedno le defenzivna in nič več. Kolikokrat se je dogodilo, da so morali slovenski politiki alarmirati vso slovensko javnost, da so preprečili kakšno stvar, ki je kar težko postala aktualna in ki bi mogla nad vse zadeti slovenske gospodarske interese. Spominjamo tu le na boj okoli šolskih knjig, na razne druge monopolizacije, ki so mesece in mesece izpolnjevale ves politični boj Slovenije. Več ko smešno je po vsem tem še govoriti o slovenskem vplivu na državno gospodarsko politiko! Pa o tem še ob drugi priliki!

Če pa pravi nadalje »N. B.«, da je davčna praksa, kolikor je njemu znano, v vsej državi enaka, potem moramo reči pač samo to, da so

gospodje okoli »N. B.« ne samo gluhi, temveč tudi absolutno slepi. Kajti drugače res ni mogoče razumeti, da si upa napisati list, ki ima sicer vse obeležje resnega gospodarskega lista, da je davčna praksa v vsej državi takšna ko v Sloveniji! Nosili bi vodo v morje in sove v Atene, če bi o tem še debatirali.

Slabo se je kvalificiralo »N. B.« tudi s trditvijo, da je ravno krivda Slovencev, če so samoupravne oklade v Sloveniji največje. Ali so mar Slovenci naložili slovenskim občinam, da so morale te prevzeti vse polno izdatkov za funkcije državnih oblasti, ne da bi za to dobile od države le najmanjšega nadomestila. Ali so Slovenci krivi, če nima Beograd za srednje šolstvo nobenih izdatkov, Ljubljana pa mora vzdrževati kar celo srednje šolo. Ali so Slovenci krivi, če je Dravska banovina brez državne dotacije, če se v Beogradu odloča, kakšni smejo biti proračuni slovenskih mest in Dravske banovine! Ali naj še nadaljujemo s tem poglavjem?

»N. B.« pravi, da ni bajka trditve o bogati Sloveniji, temveč da je ta trditev utemeljena, kar dokazujejo že slovenski denarni zavodi. Da ne bi nikdar »N. B.« zapisalo te trditve, ker bi si z njo prihranilo zelo težko blamažo. Slovenski denarni zavodi so imeli nekoč denar, danes pa se prodajajo njih hranilne knjizice za polovično ceno! Ali je mar v tem dokaz bogastva? Na tleh je vse slovensko denarništvo, »N. B.« pa piše, da ima Slovenija največ kapitala! Naj nam ne zamere »Narodno blagostanje«, toda v Sloveniji takšne trditve ne moremo sprejeti drugače kot zasmehovanje v naši težki stiski!

Lepo je to, če pravi »N. B.«, da ni niti enkrat mislilo na to, da bi morala pasti Slovenija na nivo gospodarsko manj razvitih pokrajin. Lepo je to, toda kljub temu moramo reči, da bi Slovenija morala pasti na takšno stopnjo, če bi obveljalo vse to, kar piše »N. B.« in še se neče verjeti, da preživlja Slovenija tako težko gospodarsko stisko ko niti ena druga pokrajina v državi.

Nikakor ni ne prijetno niti lastskavo tožiti o lastnih nezgodah. In zato naj nam »Narodno blagostanje« veruje, da bi si tudi mi radi prihranili vse tožbe o propadajočem slovenskem gospodarstvu, če bi bilo to le količkaj mogoče. A žal to ni mogoče, ker leze Slovenija vsak dan bolj v revščino. In zato smo morali govoriti in zato smo morali nastopiti proti »Narodnemu blagostanju«, ki je hotelo to resnico zanikati.

Da rešimo slovensko gospodarstvo pred propadom, smo morali izpregovoriti in samo to je tudi ves namen naše polemike.

Teško gospodarsko stanje Italije zaradi sankcij

Čeprav italijansko časopisje z velikim samozavestjo piše o novi gospodarski politiki Italije po odpravi sankcij, vendar je gospodarsko stanje Italije vse prej ko ugodno. Tako poroča agentura »Agis« iz Trsta, da je stanje gospodarstva v Julijski pokrajini naravnost obupno. Tako za manjšega kmetovalca, ko tudi za mestno prebivalstvo in delavstvo so nastopili nad vse težki časi. Povsod se čuti pomanjkanje živil. Kjer pa jih je še mogoče kupiti, njih cene prekašajo kupno moč prebivalstva, pa čeprav morajo trgovci prodajati že večino predmetov v čisto izgubo. (Dočim so namreč narasle cene na debelo za približno 30 odstotkov, smejo trgovci a drobno prodajati vse predmete le za 10 odstotkov dražje.) Ker se je zaradi pomanjkanja deviz uvažala les v zelo

majhnih količinah, se gozdovi izsekavajo v največji meri. Vse do jugoslovanske meje se vsi gozdovi izsekavajo. Italijanski trgovci prihajajo v Julijsko pokrajino ter kupujejo živino za pokrajine stare Italije, ker primanjkuje živil.

Ker cene kovinam neprestano rastejo, iščejo ljudje stare granate, da so smrtno nesreče vedno bolj pogoste. Samo v zadnjem mesecu so bile ubite štiri osebe. Tihotapstvo se je razvilo v Italiji v velikanskem obsegu. Samo v zadnjem času so bili pri Ilirski Bistrici ubiti trije tihotapci.

Izvozna industrija je večinoma zaprla svoje tvornice, ter je zato brezposelnost znova narasla. Samo vojna industrija dela s polno paro, tako pa tudi ladjedelnica v Trzinu, arzenal v Pulju in rafinerije v Trstu in na Reki.

Politične vesti

Kjuseivanov je izvršil rekonstrukcijo svoje vlade, v katero je sprejel dva zastopnika skupine prof. Cankova in dva zastopnika Ljapčeva. Kjuseivanov se je torej naslonil na nacionaliste ter namerava z njih pomočjo izvesti v jeseni parlamentarne volitve. Kot bodoči mož se imenuje Cankov, ki bo vodil zopet svojo staro protizemljedeljsko politiko.

Ceprav še ni prišlo na dardanelski konferenci do sporazuma med Anglijo in Rusijo, se konferenca nadaljuje ter je bilo sprejetih že več točk nove pogodbe. Turčija je morala v več vprašanjih odnehati, tako tudi glede sedanje mednarodne dardanelske komisije v Carigradu, ki bo obstajala še nadalje. Glavno nasprotje med Rusijo in Anglijo pa, kakor rečeno, še ni premosteno. Rusija vztraja na tem, da se mora vsaki državi, ki jo označi Zveza narodov kot napadalno, prepovedati prevoz njenih ladij skozi Dardanele, dočim je Anglija mnenja, da se mora vsem vojskujočim državam brez razlike prevoz skozi Dardanele ali prepovedati ali pa dovoliti.

Med Dunajem in Berlinom je bil po italijanskih informacijah že dosežen sporazum, in sicer v naslednjem: 1. Hitlerjevci v Avstriji bodo smeli nositi kljukasti križ, 2. avstrijski emigranti se morejo vrniti v Avstrijo, 3. avstrijska legija v Nemčiji se razpusti, 4. vsi Hitlerjevci v Avstriji se amnestirajo, 5. Avstrija bo podpirala nemško ekspanzijo v Evropi, 6. Nemčija bo odpravila takso 1000 mark za potovanja v Avstrijo. Končeno je baje Papan izjavil, da nima Nemčija nič proti povratku Habsburžanov. Komaj pa so bile te vesti objavljene, je avstrijska vlada demantirala, da bi bil na pogajanjih z nemško vlado že dosežen sporazum. Vse vesti o sporazumu da so prezgodnje.

Poljski veleposlanik v Parizu je obiskal francoskega zunanjega ministra ter mu po nalogo svoje vlade sporočil, da Poljska ne bo dovolila nobene revizije gđanskega statuta. Isto je sporočil tudi komisar poljske vlade v Gđanskem predsedniku senata Greiserju. Vseeno pa se v diplomatskih krogih boje, da bo Greiser nadaljeval s svojo akcijo, prepovedal vse nemške opozicionalne stranke v Gđanskem in postavil Evropo pred gotovo dejstvo. Glavni opozicionalni listi v Gđanskem so bili tudi že ustavljeni.

Nemška vlada je po svojem veleposlaniku v Vatikanu sporočila, da želi izpremembo konkordata, in sicer v teh točkah: Katoliškim redovnikom se mora prepovedati vsako šolsko in vzgojno delo. Državna uprava ima pravico vpogleda nad denarnim poslovanjem samostanov, Katoliške stanovske organizacije se kot nepotrebne razpuste. Prav tako tudi združenja katoliških učiteljev in katehetov. Če ne bi Vatikan v načelu teh zahtev sprejel, bo Nemčija konkordat odpovedala.

Angleški zunanji minister Eden je odšel iz zdravstvenih razlogov na daljši dopust. Kot njegov namestnik je bil imenovan lord Halifax. Italijansko časopisje poroča, da se Eden z dopusta ne bo več vrnil na svoje dosedanje mesto. Lorda Halifaxa označuje italijanski tisk kot velikega pristaša zblizanja z Nemčijo.

Anglija bo odpoklicala del svojega sredozemskega brodiraja, vendar pa bo angleško brodiraje v bodoče močnejše kakor je bilo pred izbruhom afriške vojne. Italijanski listi beležijo sicer ta ukrep angleške vlade z zadovoljstvom, vendar pa še niso z njim zadovoljni, temveč zahtevajo, da Anglija odpove tudi sredozemski pakt, ki ga je sklenila z Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo.

Francija je odpovedala sredozemski pakt z Anglijo, ker da je bil sklenjen le za čas trajanja sankcij.

Mussolini je izjavil, da se bo Italija udeležila locarnske konference.

Svedska vlada je sklenila, da s 15. julijem odpravi sankcije proti Italiji. Tudi Turčija je ustavila sankcije proti Italiji.

Španski fašisti so pripravljali pohod na Madrid, a je bila njih namera z aretacijo 1000 španskih fašistov preprečena.

Naknadne kredite v višini 30 milijonov funtov je dovolil angleški parlament za izpolnitev angleške vojske, mornarice in letalstva.

Do krvavega boja med komunisti in policijo je prišlo v Ruščuku na Bolgarskem, ko je policija odkrila tajno skrivališče komunistov.

V Franciji stavka še vedno okoli 100.000 delavcev. Delavci so v Citroenovi tvornici zaprli dva ravnatelja, ker nista hotela odpustiti neke inženirje, katerih odpust so zahtevali delavci.

Minister Janković o letošnji odkupni ceni pšenice

Kmetijski minister Janković je dal novinarjem naslednjo izjavo: »Cene letošnji pšenici so določene na isti višini kakor lani. To se pravi, da bo začetna cena za najboljšo pšenično mlo 126 din za 100 kg in se bo postopoma povišala na 140 din. V drugih krajih bo odkupna cena z ozirom na večje prevozne stroške in slabšo kvaliteto pšenice manjša. Prizad bo v kratkem objavil lestvico cen za vse kraje, iz katerih se izvažata pšenica.

Ker je letošnja letina zelo dobra, morejo biti naši proizvajalci pšenice zadovoljni, ker je določena ista cena ko lani, ko je bil pridelek pšenice mnogo manjši. Poleg tega se uvaja letos tudi važna novost, da bodo namreč proizvajalci zaščiteni pred izkoriščanjem s strani spekulantov, poleg tega pa so jim zajamčene večje cene, kakor pa so jih dobili lani. Določile se bodo namreč minimalne cene, izpod katerih ne bo nihče smel kupovati pšenice pri kmetovalcu.

Kmetijski minister je pooblaščen, da predloži ministrskemu svetu v sporazumu s trgovskim ministrom čim prej uredbo, s katero se bo uredil odkup pšenice. Iz tega sledi, da bodo letošnji proizvajalci pšenice dobro odrezali, deloma zaradi dobre letine, deloma pa zaradi dobrih cen.

Samo želimo, da bi se ta optimizem ministra v polni meri uresničil, ker je skeptičnih mnenj tudi glede letošnjega odkupa pšenice itak dovolj.

Povišane poštno pristojbine za pisma v tujino

Z odlokom poštne ministristva se je povišala poštna tarifa za tujino takole:

1. taksa za navadna pisma do 20 gramov teže se poviša od 3-50 na 4 din. Za vsakih nadaljnjih 20 gramov se plača nadaljnjih 4 din.
2. taksa za navadne dopisnice znaša v bodoče 2 din (dosedaj 1 in pol dinarja).
3. ekvivalent za plačilo poštnih paketov v prometu s tujino se določi na en zlat frank, ki je enak 15 din.

Izpremembe pod 1. in 2. pa ne veljajo za pisma in dopisnice, ki se pošiljajo v Italijo, Češkoslovaško, Grčijo, Romunijo in Turčijo. Poštna tarifa za te države ostane glede pisem in dopisnic neizpremenjena.

Nove poštno pristojbine stopijo v veljavo dne 1. avgusta.

Zunanja trgovina

Za izvoz v Italijo bodo potrebna posebna dovoljenja

Po poročilih, ki jih je prejelo naše trgovinsko ministristvo, so začele italijanske carinske obmejne oblasti že uporabljati nova italijanska uvozna določila. Po teh določilih se še naprej dela razlika med državami, ki so izvajale sankcije in državami, ki jih niso izvajale. Uvoz iz sankcionističnih držav je dovoljen v Italijo samo proti posebnemu dovoljenju ministristva, dočim morejo uvoz iz nesankcionističnih držav dovoliti že carinske oblasti same.

Izvoz našega blaga v Italijo je s tem skoraj onemogočen, dočim se italijansko blago more uvažati v Jugoslavijo vsaj v omejenem obsegu.

Izvoz vina v Češkoslovaško in Nemčijo

Od kontingenta 200 vagonov vina, ki smo ga dobili v februarju t. l. od Češkoslovaške, smo do sedaj izvozili 79 vagonov. Izvoz tega kontingenta je premiran in so premije za kvaliteta vina višje. Prejšnja leta smo izvozili v svobodni trgovini v Češkoslovaško letno okoli 50 do 60 vagonov vina.

Pelikan terpentinsko mlo za namakanje perila pa Radost peric

Ko smo dobili kontingent 200 vagonov, se je takoj prijaviло Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine okoli 500 interesentov. Izkazalo se je, da je bilo prodanih že 79 vagonov vina in da bo izvoz kmalu dosegel 100 vagonov, kar bi bila polovica vsega kontingenta. Največ so se prodajala dalmatinska vina, za temi pa slovenska.

Sezona uvoza vina v Češkoslovaško se začne v avgustu in traja do konca leta. Ko smo dobili omenjeni kontingent, je bil češkoslovaški trg že precej nasičen. Uvažala so se na bazi kompenzacij vina iz Francije in Madjarske, skozi Romunijo pa je prihajalo na češkoslovaški trg celo grško vino. Sedaj, ko je nastopila sezona, je upati, da bomo mogli izvoziti še kakih

100 vagonov vina, s čimer bi bil izrpan dovoljeni kontingent. Edina težava je v tem, da se mora takoj plačati uvozna carina, ki znaša 2'10 Kč za 1 liter, kar bi zneslo skupno 2,100.000 Kč.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je svoječasno opozoril interesente, da je v interesu našega izvoza, da se vsaka pošiljka v okviru kontingenta čim hitreje ocarini, ker daje samo ocarinjeno blago pravico do premije. Treba je, da se pošlje preko češkoslovaškega carinskega teritorija čim več vina pred ukinitvijo sankcij proti Italiji, ker velja kontingent 200 vagonov kot izreden in velja le za čas, dokler trajajo sankcije. Upa se pa, da bo veljal kontingent tudi po ukinitvi sankcij, to je po 10. ju-

Zenica kot središče železne industrije

Prepovedati se mora vsaka nepotrebna konkurenca domačim podjetjem

Kakor smo že obširneje poročali, je bil v nedeljo dne 21. junija slavnostno blagoslovljen temeljni kamen novih stavb silno povečane železarnice v Zenici. Ob tej priliki so bili izrečeni številni slavnostni govori, v katerih se je zlasti poudarjalo, da se bodo v Zenici izdelovali vsi predmeti, začeni od šivank in žebeljev pa do največjih traverz, tračnic in drugega težkega gradbenega železnega materiala, kakor je dejal v svojem govoru minister dr. Gjura Janković. Poleg tega pa se je v teh govorih tudi naglašalo, da mora Zenica postati središče naše obrambne in vojne industrije.

Proti tej vse prej ko racionalni nameri, ker vendar ni iz denarja davkoplačevalcev ustanovljenih državnih podjetij naloga, da ustvarjajo nepotrebno konkurenco domačim podjetjem, je ostro in upravičeno nastopil zadnji »Jugoslavenski gvozdjar«, ki pravi med drugim:

Dejali smo že, da nimamo nič proti temu, da se razširi in izpolni Zenica, ker pomeni to na vse zadnje gospodarski napredek, odločno pa odklanjamo načelo, da se država meša v zasebno industrijo ter ji z ustvarjanjem nepotrebne konkurence jemlje eksistenčno možnost. Zato moramo tudi reagirati na izjavo ministra dr. Jankovića. Kot strokovno stanovsko glasilo se nikakor ne moremo strinjati s tem, da začne izdelovati Zenica baš vse, in da izdeluje tudi predmete, ki jih druga domača podjetja že izdelujejo. Zato smo že prej naglašali potrebo, da se najde med interesi Zenice in onimi zasebne industrije sporazum. Doseči se mora pametna razdelitev dela in proizvodnje. V ta namen je treba Zenici prepustiti težko industrijo, vse druge komercialne predmete pa je treba prepustiti zasebni iniciativi. Ko smo priporočali takšen sporazum, smo upali, da se bo s tem pomirljivim stališčem rešilo to, kar je še mogoče rešiti. Kakor dokazujejo slavnostni govori ob priliki polaganja temeljnega kamna za razširjeno Zenico, pa je program bodočega dela Zenice v popolnem

nasprotju z našimi predlogi. Zmagalo je zopet nepopustljivo in neodjenljivo stališče.

Obžalujemo to, ker nas bo ta trmoglavost dovedla do hiperprodukcije, da se bodo napolnila skladišča, blago pa bo ostalo neprodano. S tem pač ne bomo okrepili našega gospodarstva. Poleg tega pa bo na ta način velik del delavstva izgubil zaslužek, starim domačim podjetjem pa bo vzeta vsaka možnost koristne iniciative. Vrh vsega pa je tu še opomin strokovnjakov, ki pravijo, da bo načrt in račun Zenice realen samo tedaj, če bo Zenica proizvajala le velike predmete, vse drugo delo pa če prepusti sporazumno zasebnim podjetjem.

Novo podjetje Zenice bo začelo z delom šele čez 16 mesecev in zato je še čas, da se v tej dobi doseže od nas predlagani sporazum. Zato tudi nujno opozarjamo vse stanovske in strokovne organizacije, da pravočasno store potrebne korake, da bo ta sporazum tudi dosežen. Odločujoče činitelje je treba prepričati, da morajo nastati na našem trgu nemogoče razmere, če se bo umetno ustvarjala že desetletja dobro delujočim domačim podjetjem nepotrebna konkurenca. Celo beg kapitala iz dr-

Kako pospešiti inkaso
Posrečen poskus holandskih trgovcev

Zamrle terjatve in neporavnani računi so danes ena največjih težav, ki ubijajo trgovca. — Celo ljudje na najuglednejših mestih »pozabljajo« pravočasno poravnati svoje račune, da morajo trgovci in obrtniki ne le mesec, temveč tudi leta dolgo čakati na svoj račun, ne da bi smeli zahtevati za te dolžne vsote niti najmanjših obresti. — Ljudje bi strmeli, če bi trgovci enkrat objavili svoje črne knjige svojih zakrknjenih dolžnikov. Čudil bi se svet, da je toliko teh dolžnikov, še bolj pa bi se čudil, če bi zvedel, kakšni ljudje so med temi dolžniki.

Seveda pa ni ta težava kakšna posebnost naših trgovcev, temveč

liju. V nasprotnem primeru pa se bo moglo uvažati vino v Češkoslovaško še 15 dni po ukinitvi sankcij, t. j. do 25. julija.

Cene vina v Češkoslovaški se gibljejo danes od 3'80 do 5'20 Kč za 1 liter, ocarinjeno franko Praga. Kar se tiče izvoza našega vina v Nemčijo, bi mogel znašati na podlagi našega izvoza l. 1935., 60 vagonov. Nemci so priznali certifikate o vinu, ki so jih predložile naše enološke postaje. V poštev prihajajo samo industrijska vina za izdelavo kisline in za rezanje vina. Vina pa, iz katerih se proizvaja konjak, ne prihajajo za izvoz v Nemčijo v poštev.

Uvajali pa bodo z izdatno reklamo

Dolničar & Richter
L J U B L J A N A

Veljavnost trgovskega sporazuma, sklenjenega dne 7. decembra 1935 med Grčijo in Jugoslavijo, je bila podaljšana do konca tega meseca.

Narodna banka je objavila, da bo dajala uvozna dovoljenja za uvoz blaga iz Anglije do 50% lanskega uvoza. Kdor je uvozil lani angleškega blaga za 1000 funtov, ga bo mogel letos v vsem uvoziti le za 500 funtov.

Naša trgovinska pogodba z Romunijo je bila z izmenjavo not v Bukarešti podaljšana do konca tega leta.

zave bi mogel nastati, če bi javnost videla, kako se od zgoraj ruši ravnovesje na našem trgu.

K tem izvajanjem zagrebškega lista pa bi mi dostavili še naslednje. Z denarjem davkoplačevalcev se razširja Zenica vendar samo zato, da se dvigne naše splošno gospodarsko stanje. Zato nima prav nobenega smisla, da bi morali naši davkoplačevalci dajati težko zaslužen denar še v ta namen, da se ustanovljajo državna podjetja, ki naj uničijo zasebna. Naloga državnih podjetij je samo ta, da poskrbe za ono proizvodnjo, ki jo zasebna podjetja ne zmorejo. **Državna podjetja morajo dopolniti delo zasebne iniciative, ne pa to delo uničevati.** Ze celo pa je nepojmljivo, kako more takšna nepotrebna konkurenca nastati pri nas, ko je še cela vrsta predmetov, ki jih sploh nihče ne izdeluje v državi. Tu se odpira državnim podjetjem široko, hvaležno in plodonosno delo, ki bo v korist državi in vsemu našemu narodnemu gospodarstvu. Nepotrebno in škodljivo konkurenco zasebnim podjetjem pa naj opuste, ker s tem škodujejo le državnim blagajni, ki ima baš v domačih podjetjih svoje najboljše davkoplačevalce.

mer je potrkal, ta je kakor odredano izgubil vsak kredit. Jasno je, da je bilo zato vsakomur silno neugodno, če je potrkal mož z rdečo čepico pri njem. Vsi meščani so takoj vedeli, da je slab plačnik, kateremu se ne sme nič dajati na upanje. Tudi zakrknjeni dolžniki so raje plačali, kakor pa da bi prišel k njim mož z rdečo čepico. Na ta način se je organizaciji posrečilo, da je v kratkem vterjala okoli 80 odstotkov vseh dolgov.

Strah pred obiskom moža z veliko rdečo čepico je bil tako velik, da je navadno zadostoval že opomin tvrdke, da bo prisiljena pozvati izterjevalca, da obišče dolžnika in že je ta uredil svoj dolg. Ce pa morda ve kdo od naših bralcev za drug način uspešnega izterjavanja davkov, potem ga prosimo, da nam ga sporoči, da bodo tudi drugi njegovi stanovski tovariši imeli od tega korist.

Konkurzi - poravnave

Razglašen je konkurz o premoženju tvrdke Strlič in drug v Dobručevem pri Zireh. Konkurni sodnik Premerstein, upravnik mase posestnik Fran Primožič. Prvi zbor upnikov 10. julija ob 9., oglašitveni rok do 12. avgusta. Ugotovljeni narok pri sodišču v Logatcu dne 17. avgusta ob 9.

Odpravljen je konkurz o premoženju firme Svetozar Koser v Ljubljani, ker je bila razdeljena vsa masa.

Nadalje sta bila odpravljena konkurza o zapuščini po Alojziju Koširju v Dragomeru (ker je bila razdeljena vsa masa) ter o premoženju trgovca Emila Petrovića v Ljubljani (ker je bila sklenjena prisilna poravnava).

Končano je poravnalno postopanje Marije in Henrika Florjančič v Vižmarjih.

Ustavlja se poravnalno postopanje trgovca Ignacija Ranta na Jesenicah, ker niso sprejeli upniki poravnalnega predloga.

Ustavljeno je poravnalno postopanje posestnika Matevža Šimica v Brezovici, p. Medvodé.

Potrjuje se prisilni poravnavi izve. stečaja Ivana in Marije Čarman v Zgornji Šiški ter posestnice in gostilničarke Marije Vidmar v Ljubljani.

Odpravljen je konkurz o premoženju trgovca Franca Straha v Podgradu pri Gornji Radgoni, ker je bila sklenjena prisilna poravnava.

Potrjuje se prisilna poravnava, ki jo je sklenil odvetnik dr. Godnič v Vranskem s svojimi upniki. Terjatve I. in II. razreda se plačajo v celoti, terjatve upnikov III. razreda pa po 20 odstotni kvoti. Njegova soproga pristopi k poravnavi kot porokinja.

Končano je poravnalno postopanje o premoženju posestnika in trgovca Joška Vahčića v Vidmu ob Savi.

barva, plesira in kemično snaki obleke, klobuke itd. Skrobji in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Perle, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 5. Telefon št. 22-72.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 11. julija objavlja; Navodila o izvrševanju določbe § 124. zakona o mestnih občinah — Objave banske pravne o pobijanju občinskih davščin — Naredbo o odpiranju in zapiranju lekarn ter o njih dežurni službi na področju Dravske banovine.

Železniške tarifne novosti

»Saobračajni Vestnik« št. 24 pri naša novo določbo, katere zaboje je smatrati za zaprte in katere za odprte. To pakovanje zadeva predvsem prevoz betonskih (cementnih), keramičnih (glinastih) izdelkov in prevoz votlega stekla.

Nova določba se glasi: Pod zaprtimi zaboji, košarami in posodami je razumeti zaboje itd. s pokrovi, ki jih popolnoma zapirajo. Za zaprte zaboje je smatrati tudi one, pri katerih so posamezni sestavni deli dna, ali pokrova in sten medsebojno odmaknjeni za manj ko 3 cm.

Pod odprtimi zaboji, košarami in posodami je razumeti zaboje itd. brez pokrova. Za odprte zaboje je smatrati tudi one, pri katerih so posamezni sestavni deli dna, pokrovov in sten medsebojno odmaknjeni za več kot 3 cm. Dobro bi bilo, da bi bilo to tolmačenje končoveljavno. Priporočamo odpošiljateljem teh vrst blaga, da v tovornih listih vpišejo točno način pakovanja na pr. »zaboji brez pokrova« ali »zaboji odprti«, ali »razmak desk večji od 3 cm«.

Isti »Saobračajni Vestnik« objavlja tudi znižane tarife (Aneks poz 119) za prevoz »sveže ribe« tudi v ledenjakih, ki so last železnice od postaj Split, Sušak in Sibenik do vseh postaj v času od dne 16. junija do 31. oktobra 1936. — Vozarina se računa po razredu V. za kosovno blago in znaša iz Sušaka do Ljubljane sedaj 5310 par za 100 kg, dočim je znašala prej 7680 par za 100 kg.

Zakaj ni to znižanje stalno, temveč le začasno, veljavno za par mesecev, mi ne razumemo.

Druga mrtva riba spada še nadalje v razred III.

Po S. V. štev. 25 je za prevoz živih rakov dovoljen 25% popust pri brzovoznih in 50% pri sporovoznih pošiljkah. Teh popustov so deležne sedaj tudi postaje: Jesenice, Subotica, Bled-Jezero in Zagreb. Ljubljana pa mora še naprej plačevati celo vozno.

Hotelski boni v nemških markah

Z novim sporazumom med našo Narodno banko in nemško Državno banko, ki je stopil v veljavo 8. junija, je določen za časa letošnje turistične sezone tečaj nemške marke na 14 dinarjev; ta tečaj pa se lahko še izboljša. Ker pa še ni dosežen sporazum o izdajanju nemških potniških akreditivov na dinarje, ampak se bodo še nadalje glatili na marke, se je v nemških potovalnih uradih precej zmanjšalo zanimanje za potovanje v Jugoslavijo, ker ne morejo zaradi deviznih predpisov izdajati hotelskih bonov za našo državo. Zato so naši hotelirji predlagali MERu (Mittel-europäisches Reisebüro, Berlin, Potsdamer Platz) svoje cene v nemških markah na bazi 14 dinarjev za 1 marko. S tem se bo znatno povečalo potovanje nemških letoviščarjev v našo državo.

Slabi uspehi albanskih petrolejskih vrtanj

Po proglasitvi sankcij so začele italijanske družbe, ki imajo albanske koncesije za pridobivanje petroleja, pospešeno iskati po raznih albanskih krajih po petroleju. V prvih petih letošnjih mesecih je mogla Italija uvoziti iz Albanije 21.152 ton petroleja, kar pa je mnogo manj, kakor se je pričakovalo. Upi v albanske petrolejske vrelce se torej niso posebno obnesli.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 8. julija objavlja med drugim: Uredbe o ustanovitvi ob-

čin Cerklje ob Krki, Kostrivnica, Mavčiče — Uredbo o preimenovanju občine Predoslje — Uredbo o izločitvi krajev Zlabor in Dobletna iz občine Mozirje-okolica in priključitvi k občini Rečica ob Savinji — Uredbe o Regrupaciji občin Ivanjkovec, Velika Nedelja, Koračice, Osluševci, Gorišnica,

Pristava, Žusem, Veržej, Križevci in Sv. Jurij ob Ščavnici in preimenovanju občine Gorišnica — Navodila za sestavo banovinskega proračuna z izvršnim pravilnikom za leto 1937/38. — Razglase o volitvah občinskih odborov za občine Ajdovec, Ambrus, Sela-Sumberk, Vrhnika in Tržišče —

Objave o pobiranju občinskih davščin — Izpremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na področju Dravske banovine — Razne objave iz »Službenih novic« in razglase banske uprave, oglase sodišč ter razno.

Širite »Trgovski list«!

Nova fin. politika Francije in vprašanje francoskega franka

Ves svet z velikim zanimanjem spremlja razvoj notranjepolitičnih dogodkov v Franciji, odkar je prevzela državno oblast v roke vlada takozvane »ljudske fronte«, ki je že takoj ob svojem nastopu napovedala vrsto zanimivih socialnih reform, na katerih izvedbo se je vrgla z velikim elanom. Ob svojem nastopu se je Blumova vlada znašla pred mnogimi težkimi in skoraj nerešljivimi problemi. Izmed vseh pa povzročila največ brige zlasti finančno vprašanje, vprašanje novih poti v francoski finančni politiki in še posebej vprašanje stabiliziranja vrednosti francoskega franka proti angleškemu funtu in ameriškemu dolarju, proti katerima so se v zadnjem času pojavile močne oscilacije. V javni polemiki se je ponovno pojavilo tudi vprašanje morebitnega poskusa devalvacije francoskega franka, ki naj bi v tem pogledu sledil zgledu angleškega funta in ameriškega dolarja, katerih medsebojna odvisnost je zelo velika. Vlada pa, kakor sta to pred kratkim izjavila Blum in finančni minister Auriol, za to idejo ni navdušena, dasi se francoski finančni svet pod vplivom namigov iz Londona zanjo močno ogreva.

Finančni minister Auriol je v svojem nedavnem ekspoziciji še posebej razložil, zakaj se vlada upira devalvaciji franka, dasi priznava, da je njegova sedanja vrednost v veliki meri vzrok zastojnosti izmenjave blaga. Toda, tako pravi Auriol, ali smemo zares pričakovati, da bo razvrednotenje franka imelo nujno za posledico povečanje francoske zunanje trgovine, ki je sedaj paralizirana ne samo zaradi previsoke vrednosti franka, temveč tudi zaradi drugih razlogov, ki bi jih bilo treba prav tako proučiti. Preden se odločimo za devalvacijo, moramo končno upoštevati tudi zelo verjetne obrambne protiukrepe vseh tistih držav, ki bi se zaradi devalvacije našega denarja čutile prizadete. Ugodne posledice naše devalvacije bi se torej ne pojavile in mi bi se že takoj po prvi morali odločiti za drugo, morda še večjo devalvacijo, ki pa bi bila prav tako prisiljena in — neuspešna. Namesto tveganega poskusa devalvacije, tako je zaključil svoja opravila francoski finančni minister, naj se naše ljudstvo raje samo reši. »Vlada želi ustvariti vse potrebne pogoje za gospodarsko življenje Francije, in sicer na ta način, da bo namesto devalvacije spravila v promet onih 60 milijard tezaviranega kapitala, ki naj poživijo kredit in zmanjša obrestno mero ter s tem povrne zaupanje v neoviran denarni obtok.«

To stališče Blumove vlade pa ni po godu angleški financij, ki se močno zavzema za razvrednotenje francoskega franka, sklicujoč se pri-

Za žejo v poletni vročini

pri in po kosilu, za zboljšanje prebave, za mešanje z vinom in sadnimi sokli, vedno je

Rogaška slatina

idealna, ker zraven prijetnega okusa krepi tudi prebavne organe! Vašim odjemalcem boste najbolj koristili, ako jim nudite vedno v prvi vrsti

Rogaško slatino!

tem, kakor smo rekli, na nesporazmerje v sedanji vrednosti vseh treh glavnih valut: franka, funta in dolarja. Zanimivi so v tem pogledu zlasti podatki, ki jih je v zagovor te angleške teze objavila ugledna angleška revija »The Economist«, ki primerja indekse cen na debelo in drobno v vseh treh državah. Po računih tega angleškega časopisa, ki kažejo veliko neuravnovesjenost med cenami na debelo, bi bilo mogoče vzpostaviti ravnovesje nakupov in s tem ravnovesje med navedenimi tremi valutami le v primeru, če bi francoska vlada razvrednotila francoski frank za najmanj 25%. Toda to ravnovesje bi bilo šele tedaj popolno, če bi devalvirala tudi angleški funt nasproti dolarju, in sicer za najmanj 10%, kakor to zahteva sedanja neuravnovesjenost cen na debelo med Anglijo in Ameriko, ker bi bilo sicer zaznamovati visok padec cen v Angliji.

Iz tega sledi, da bi kurz angleškega funta v primeru devalvacije francoskega franka za zgoraj navedeno višino, ne da bi se izvršile istočasno spremembe v vrednosti funta in dolarja, nasproti franku narasel od sedanjih 75 na 100 frankov, medtem ko bi dolar poskočil na 20 frankov. To bi pa še ne pomenilo popolnega ravnovesja. Zato je list mnenja, naj bi se glede na razlike indeksov cen v Angliji, Franciji in Ameriki, od katerih je odvisna medsebojna vrednost valut, kurz funta in dolarja nasproti francoskemu franku stabiliziral na kvotah 92 oz. 20, kar bi imelo za posledico devalvacijo angleškega funta nasproti dolarju od sedanjih 5 na 4,60, s čimer bi bilo ob sedanjih razlikah v indeksih cen razmerje med vsemi tremi valutami popolnoma uravnovešeno.

To pa pomeni, da hočejo predvsem Angleži ponovno devalvirati svoj denar in da bi jim bila devalvacija francoskega franka samo zaželjen predhodnik njih lastne devalvacije. Francija bi potemtakem, kakor je dejal minister Auriol, s svojo devalvacijo ne dosegla zaželenega efekta, ker bi ji takoj sledila devalvacija angleškega funta, kakor to potrjujejo izvajanja v omenjeni angleški gospodarski reviji. To pa dokazuje, da je devalvacija francoskega franka za Blumovo vlado izredno delikatno vprašanje, pri katerega reševanju ne morejo biti odločilni samo notranji gospodarski momenti francoske republike, kakor tudi ne težave, ki jih Francija preživlja v svoji zunanji trgovini in ki niso odvisne samo od sedanje vrednosti francoskega denarja nasproti tujim valutam.

Kakšen naj bo potemtakem izhod iz sedanjega položaja?

V pariškem »Echo de la Finance« je objavil francoski finančnik Marcel Bertrand daljšo študijo pod naslovom: »Finančna revolucija in bodočnost kapitala«, v kateri zelo pregledno navaja vse finančne probleme, pred katerimi stoji danes Francija, in izhode, ki naj jih išče, pa prihaja do zanimivega zaključka: »Finančna veda danes ne more najti rešitve za probleme, ki se pojavljajo.«

Ni izključena, tako pravi avtor, krajša prehodna doba inflacije, ki se v obliki »ortodoksne finančne inflacije« itak že pojavlja, ko se mora država — v svrhu oživiljenja

produkcije in povečanja konsuma — zadolževati na visoke obresti, ne da bi bil dolg takoj krit z davčnimi dohodki. S tem v zvezi je seveda tudi naraščanje cen na drobno. Toda režim močne roke, tako pravi Bertrand, tako naraščanje cen lahko prepreči z navadnim dekretom. Kasnejši korektiv pa bi že sam po sebi predstavljal postopno večanje konsuma in produkcije, davčno olajšanje, znižanje obrestne mere itd., kar naj bi predstavljalo nekakšno spontano »refla-

Dr. O.*

O politično-gospodarski uredbi države

(Nadaljevanje.)

Posebej bo urediti državno nadzorovanje pokrajinskih upravnih enot, ki bi se moglo omejiti v glavnem na posle, ki so pridržani centralni vladi in jih izvršujejo lokalna oblastva v prenesenem delokrogu, dalje na dajanje navodil s stališča vsedravnih smernic in potreb.

Problem zadovoljive notranje ureditve države se nedvomno ne bo dal rešiti brez sporazuma s Hrvati. Post varios casus, post tot discrimina rerum smo v tem oziru vendarle toliko napredovali, da se danes obstoj hrvatskega vprašanja tudi uradno ne zanika. Ker se torej priznava, ni umevno, zakaj se ne pride k rešitvi. Nobena, na videz še tako slaba rešitev srbsko-hrvatskega spora ne bo prizadela — ob varovanju skupnih državnih interesov — državni misli in državni celoti toliko škode, kakor se dela v sedanjem stanju hrvatske abstinence in pasivnosti na eni ter s čakanjem poklicanih činiteljev na drugi strani. Pomisliti je vendar, da jemlje naš notranjepolitični spor inozemstvu vero v stabilnost države. Ker hrvatski narod ni pritegnjen v dovoljni meri h konstruktivnemu delu, raste s tem iz dneva v dan politična in materialna škoda za državo.

Kdo naj prične pogajanje za sporazum? Nedvomno so predstavniki hrvatskega naroda (dr. Vladko Maček in drugi) obvezani, da povedo, kaj hočejo. Še večja obveznost pa zadeva osrednjo vlado in narodno predstavništvo, ki vodi usodo cele države, da dasta dejansko iniciativo za pogajanja.

Rešitev srbsko-hrvatskega spora in dokončna notranje-politična ureditev države bo nedvomno težka. Ob medsebojni popustljivosti in strpnosti, ob istočasnem upoštevanju potreb narodovih delov in interesov države celote pa se bo mogel najti zadovoljivi izhod.

Gospodarski problem

Vsaka ideja, prav poseben državna ideja potrebuje za svoj obstanek in razvijanje snovne opore. Državni organizem more opravljati uspešno vse funkcije le, ako je opt na dobro organizirano gospodarstvo. Kako je s tem v naši državi? Kakor še ni dokončno rešen naš državno-upravni (politični) problem, tako čaka tudi boljše rešitve in izgradnje sistem našega narodnega in državnega gospodarstva.

Politični in gospodarski problem sta v glavnem povezana in se mo-

cije, ki bi sproti zabilasala neugodne posledice prehodne inflacije.

Na tej poti se po avtorjevem mnenju nahaja sedanja Blumova vlada, ki uvaja v Franciji takozvano »bojno gospodarstvo« v smislu besed, ki jih je Blum spregovoril v senatu ob ekspoziciji svoje gospodarske politike: »Država si mora v borbi proti krizi prav tako preskrbeti primerna sredstva, kakor si je znala preskrbeti sredstva za borbo proti vojni.«

Bertrand sodi, da se tudi Francija čedalje bolj pomika v takozvano »zaprti gospodarstvo«, v katerem je državni kapitalizem poklican, da nadomesti bančnega. Država že razpolaga v ta namen z dvema odličnima sredstvom, saj ima v svojih rokah francosko Narodno banko, katere statut je sedaj spremenjen, ter Depozitno blagajno, ki je centralni organ francoskih hranilnic.

Tako stoji tudi Francija pred zanimivim gospodarskim eksperimentom, katerega uspehe bo mogoče presoditi šele čez čas. n.

rata skupno reševati. V nekem pogledu pa je gospodarski problem tudi samostojen, ki se more reševati nezavisno od političnega. Obsega med drugimi ta-le glavna vprašanja:

1. industrializacija;
2. izvozna in uvozna politika;
3. uporaba tujega kapitala.

Jugoslavija je pretežno agrarna država in pripada poljedelskemu sloju kakih 80% vsega prebivalstva. Kakor v drugih državah pa se je začela tudi pri nas takoj po preobratu akcija za ustanavljanje raznih industrijskih panog. Tendence po industrializaciji in s tem združeno prizadevanje po zaokroženju narodnega gospodarstva sta hvalevredna, toda pri tem se je storila ta velika napaka, da se je vsa akcija izvajala brez načrta in programa. Tako so se ustanavljala vseprek razna obrtno-industrijska in trgovinska podjetja, ne da bi se poprej preudarilo, ali so potrebna in ali se bodo obnesla. Zato so mnogi taki obrati propadli, ker niso imeli zadostne osnove.

V pogledu uvoza in izvoza se je bilo treba odločiti, ali naj bosta popolnoma svobodna ali pa naj se uvoz ovira z zaščitnimi carinami, da se tako podpre dvigovanje nastajajočih industrijskih panog. Tako smo zaščitili n. pr. sladkorno in tekstilno industrijo, v splošnem pa je obveljal liberalistični sistem svobodnega uvoza in izvoza. Z ozirom na to, da varujejo druge države svoje gospodarstvo z ostrim uravnavanjem uvoza in izvoza in s skopim kontingentiranjem uvoznega blaga, bo treba v zaščito našega narodnega gospodarstva zavreči liberalistični sistem in uvesti potrebne omejitve, kjer jih še ni. Če bi n. pr. omejili uvoz rotocijskega papirja, ki se že izdeluje v naši državi, bi se povečala zaposlitev v naših papirnicah. Poleg tega pa bi morali uporabljati kontrolo uvoza tudi v to, da povečamo z njo izvoz naših agrarnih proizvodov. Radi omejitve uvoza smo storili sedaj z uredbo o kontroli uvoza važen korak k opustitvi liberalističnega sistema. Le da je tudi ta kontrola nastala v prvi vrsti le iz deviznih razlogov.

Prav poseben pa je škodljiva poplava našega državnega ozemlja s tujim kapitalom. Res je, brez njega se naše narodno gospodarstvo skoro ne bi bilo moglo razviti. Pogreška pa obstoji v tem, da smo temu kapitalu odprli čocela svobodno pot v našo državo in da izrablja danes ogromen del našega narodnega bogastva (rude, vodne sile). Tudi nacionalizacija

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO „TRGOVSKEGA LISTA“

raznih tujih podjetij se je ob preobratu izvedla tako, da je tuji kapital dejansko obdržal vse svoje prejšnje pozicije.

Mi moramo razumeti, da tuja kapitalistična podjetja niso prišla k nam radi naših lepih oči, ali da nam pomagajo, marveč da se pri nas okoristijo na naš račun. To jim je tem laže mogoče, ker uživajo velike davčne in pristojbinske olajšave, zaposlene delavce pa plačujejo skrajno slabo. Največji del takih podjetij bi se mogel ustanoviti po naših ljudeh, ako bi se v pravem času izvedla potrebna organizacija domačega kapitala in dela. Ves dobiček bi ostal doma, danes pa izginjajo letno sto in sto milijoni za državnimi mejami. Samo družba, ki izrablja svinčeni in cinkovi rudnik Trepče, izkazuje v letu 1934-35 72 milijonov dinarjev dobička, za naslednje leto pa se pričakuje dobiček (čisti) 150 milijonov.

Tuja podjetja ne pomenijo za nas samo gospodarsko škodo, ampak tudi nacionalno. Ona nastavljajo v svojih obratih pretežno svoje (tuje) državljane, s čimer se krepi tuj (nemški, italijanski) življenjski vzdržuje anacionalno razpoloženje v prizadetih krogih. Saj je od teh uslužbencev le malo dobrih prijateljev naše države. Naš izvrstni in usposobljeni tehnični naraščaj pa čaka zaman — zaslužka in kruha.

Gospodarski in državno-politični oziri zahtevajo tedaj nujno, da se napravi temeljita revizija v pogledu delovanja tujega kapitala na našem ozemlju in predmetnih dolečb v trgovinskih pogodbah, tako da bi se postopoma omogočilo, da čomo svoje rude in drugo bogastvo sami izrabljali in zaposlovali v naših obratih naše ljudi. Zato je neumljivo, da se hoče pridobivanje nove rude — zlata poveriti zopet tuji družbi. Tudi večja javna dela bo treba razpisovati pod pogoji, da jih bodo mogle prevzeti naše tvrdke.

Našemu gospodarstvu bo treba forej kreniti v marsičem na nova pota. V ta namen je pa potreben gospodarsko-sanacijski načrt, ki mu bo tudi naloga, da doseže harmonično sodelovanje za napredek našega gospodarstva med agrarnimi južnimi in industrijskimi severnimi pokrajinami naše države. (Dalje prihodnjik)

Denarstvo

Poštna hranilnica v juniju

Število vlog se je v juniju zopet povečalo, in sicer se je povečalo število vlagateljev za 4.139 na 385.217 oseb, vsota hranilnih vlog pa za 83 milijona din na 904.69 milijona din.

V čekovnem računu je bilo odprtih 90 novih računov, da je skupno število vseh računov naraslo na 25.855.

Promet po teh računih je znašal v juniju 53 milijarde din. Od tega se je izvršilo 51,17 odstotkov vsega prometa brez gotovine. Stanje vlog po čekovnih računih je naraslo na 1.070,18 milijona din.

Vse vloge Poštne hranilnice znašajo že skoraj dve milijardi din.

Narodna banka bo ustanovila lastno kovnico. Po nekkih vesteh bo prevzela sedanjo zasebno kovnico, v kateri je tako lepo gospodaril g. Boskovič.

Nemški gospodarski minister doktor Schacht je pozval nemške industriale, da dajo državi iz doseženih dobičkov večje posojilo, ker bo sicer država prisiljena, da jim za isti znesek poviša davke.

Lira je v Curihu nazadovala že pred dnevi na 24-10 in se od takrat ni mogla več popraviti.

Francoska banka je znižala diskont od 4 na 3 odstotke.

Nizozemska banka je ponovno znižala obrestno mero, in sicer od 3 in pol na 3 odstotke.

Najbolj znana angleška banka v Južni Ameriki »Anglo South American Bank« je morala ustaviti vsako obratovanje, ker je izgubila ves svoj kapital v višini 6-6 milijona funtov.

Devizno tržišče

Tendenco nestalna; promet din 3.713.323'38

V primeri s preteklim borznim tednom je nazadoval devizni promet za skoro dva milijona dinarjev. Ta padec je povzročilo predvsem občutno zmanjšanje deviznih zaključkov v New Yorku (za blizu 1'4 milij. din) in Londonu (za več ko 1'1 milij. din). Porast prometa prikazuje le Berlin (za približno 0'2 milij. din), Dunaj (za ca. 0'3 milij. din) ter dinarska deviza (za skoro 0'2 milij. din). Največ Londona je bilo zaključeno na četrtkovem borznem sestanku, ker je privatna ponudba bila tako močna in po nizkih tečajih, da je morala intervenirati Narodna banka. Ta je namreč vzela večino tega blaga na bazi din 238'— za 1 angleški funt.

Skupni promet v poedinih devizah je bil tale (vse v tisočih din):

Devize	Zadnji teden	Pretekli teden
Amsterdam	86	99
Berlin	470	298 priv. kliring
Curih	74	166
Din-deviza	205	15 avstr. pr. kl.
Dunaj	433	148 avstr. pr. kl.
London	2037	3166 avstr. pr. kl.
New York	285	1653
Pariz	123	125
Stockholm	—	33

Narodna banka je še nadalje posredovala v Curihu, Amsterdamu in Parizu ter dajala dnevno za din 25.000'—, t. j. v obsegu dosejanega dnevnega deviznega kontingenta.

Skupni devizni promet v prvih desetih dneh tega meseca znaša komaj 4'8 milij. din napram 6'1 milij. din v prvi tretjini meseca junija t. l., kar znači, da so se devizni zaključki tokrat zmanjšali za 1'3 milij. din.

V privatnem kliringu so bili tekom tega borznega tedna perfekturirani zaključki na bazi naslednjih tečajev (prvi stolpec znači povpraševanje, drugi ponudbo):

Avstrijski šiling:	
6. julija	din 8'78 8'88
7. julija	„ 8'77 8'87
8. julija	„ 8'77 8'87
9. julija	„ 8'76 8'86
10. julija	„ 8'76 8'86

Angleški funt:	
6. julija	din — 242'50
7. julija	„ — 240'—
8. julija	„ 237'20 238'80
9. julija	„ 238'— —
10. julija	„ 237'20 238'80

Nemška marka:	
6. julija	din 13'82 14'02
7. julija	„ 13'80 14'—
8. julija	„ 13'78 13'98
9. julija	„ 13'70 13'90
10. julija	„ 13'65 13'85

Devize	S primo	Narodne banke
	Povpr. din	Pon. din
Amsterdam	6. VII. 2964'58	2979'18
	10. VII. 2962'79	2977'39
Berlin	6. VII. 1752'77	1766'65
	10. VII. 1752'05	1765'93
Bruselj	6. VII. 734'90	739'96
	10. VII. 734'46	739'53
Curih	6. VII. 1424'22	1431'29
	10. VII. 1424'22	1431'29
London	6. VII. 217'84	219'90
	10. VII. 217'80	219'86
New York	6. VII. 4311'81	4348'13
	10. VII. 4313'60	4349'91
Pariz	6. VII. 288'32	289'76
	10. VII. 288'43	289'87
Praga	6. VII. 180'61	181'72
	10. VII. 180'76	181'86

V razdobju od 6. do 10. t. m. so bile na tukajšnji borzi dosežene sledeče tečajne razlike (vse izraženo v poenih): Amsterdam —1'79, Berlin —0'72, Bruselj —0'44, London —0'04, New York +1'79, Pariz +0'11, in Praga +0'15. Curih je ostal še nadalje neizpremenjen.

Efektno tržišče

Tendenco za državne papirje stalnejša

Na tukajšnjem efektivnem tržišču vlada še vedno skoroda popolno mrtvilo. Tudi zaključkov ni bilo perfekturirano nobenih.

Izmed privatnih vrednostnih papirjev je od 7. do inkl. 9. t. m. beležila samo Trboveljska premo-

gokopna družba, in sicer na bazi din 130'— za denar, brez blaga. Državni efekti pa so notirali na prvem in zadnjem borznem sestanku tekočega tedna takole:

7% inv. pos.	6. VII.	81'50	82'50
	10. VII.	83'—	84'—
8% Blair	6. VII.	81'50	82'50
	10. VII.	83'—	85'—
7% Blair	6. VII.	73'50	74'50
	10. VII.	74'—	76'—
7% Seligm.	6. VII.	83'50	84'50
	10. VII.	85'—	87'—
4% agr. obv.	6. VII.	47'—	48'—
	10. VII.	48'—	49'—
6% begluške	6. VII.	66'—	69'—
	10. VII.	69'—	70'—
2'5% voj. škoda	6. VII.	332'—	364'—
	10. VII.	365'—	367'—

Notic ostalih državnih efektov ni bilo.

Žitno tržišče

Tendenco mirna

Zaključkov je bilo 4 in pol vagona pšenice in par vagonov koruze. V mlevskih izdelkih ni bilo prometa. — Cene so se nekoliko uvrstile. Tako se je stara koruza podražila v tem tednu za din 1'—, prekmurska pa za din 2'— pri 100 kg. Stara pšenica je popustila za din 1'—, dočim se je za istotoliko podražila nova bačka in banatska pšenica ter za din 5'— pšenična moka vseh vrst, ki notirajo na tukajšnji borzi. Oves, ajda in debeli pšenični otrobi niso izpremenili svojih cen, na novo pa notirajo drobni pšenični otrobi, in sicer na bazi din 85'—, din 87'— za 100 kg franko vagon bačka postaja.

Na večerajšnjem borznem sestanku so bile dosežene te cene:

Žito:	din	din
Koruzna:		
zdrava, suha, rešetana, letine 1935, s kvaliteto garancijo, franko vagon bačka in ban. postaja	102'—	103'—
zdrava, suha, rešetana, feo. vagon prekmurska postaja, plačljivo proti duplikatu	115'—	116'—
činkvantin sremski, zdrav, suh, rešetan, feo. vagon naklad. postaja	115'—	116'—
Pšenica:		
stara, bačka, 78 kg, 2%, promptna dob.	118'—	119'—
stara, banatska, 78 kg, 2%, promptna dob.	118'—	119'—
nova, bačka, 78 kg, 2% primesi, brez doplačila za višjo težo	112'—	113'—
nova, banatska, 78 kg, 2% primesi, brez doplačila za višjo težo	112'—	113'—
Oves:		
suh, zdrav, rešetan, feo. vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu	120'—	122'—
Ajda:		
zdrava, rešetana, siva, pariteta Ljubljana	130'—	135'—
Mlevski izdelki:		
pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	205'—	210'—
pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	205'—	210'—
šenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	185'—	190'—
pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	165'—	170'—
Otrobi:		
pšenični, debeli, vegal, 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja	105'—	110'—
pšenični, drobni, vegal, 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja	85'—	87'—

Lesno tržišče

Tendenco neizpremenjena mlačna

Dne 15. julija t. l. končno vendarle prenehajo sankcije proti Italiji. Kakšno zlo so bile te sankcije baš za Slovenijo, smo že opetovano in neovržno dokazali na tem mestu.

Da se ne bodo vrnilo časi in novi odnosi z Italijo pred sankcijami, smo prepričani, vendar pa upamo, da se bo dalo z dobro in smotreno trgovinsko politiko vsekakor še kaj doseči. Naši odločujoči faktorji bodo pač morali gledati na to, da se usmeri tvojz v našo državo po načelu »kupim — če kupiš«, kar je v današnjih priob sebi umevno. Ze zadnjič smo poudarili, da v gospodarstvu ne pomeni politično prijateljstvo skoro ničesar, kar jasno dokazuje tudi tale primer. Čeravno z današnjim dnevom sankcije še niso kinjene, pa je Anglija, znana dosejanja najgorčenejša nasprotnica Italije, s katero smo mi v najboljših zavezniških prijateljskih itd. odnosih, že ukinila specialne kontingente za uvoz! To je pač res lepa in idealna revanža za našo zvestobo in uslužnost!

Ker je Slovenija pri izvajanju sankcij največ trpela, bi bilo pravično, da se pri eventualnih pogajanjih računa in specialno misli na našo deželo, katere izvoz — kot smo že nešteto krat ugotovili — je vendarle usmerjen pretežno v bližnja italijanska tržišča.

Smreka, jelka:	din	din
Hlodi I., II., monte	70'—	85'—
Brzojavni drogovji	120'—	145'—
Bordonali merkantilni	100'—	125'—
Filerji do 5/6'	125'—	140'—
Trami ostalih dimenzij	110'—	130'—
S. vrste, konične, od 16 cm naprej	250'—	270'—
Skorete, paralelne, od 16 cm naprej	280'—	320'—
Skorete, podmerne, do 15 cm	180'—	200'—
Deske-plohi, kon., od 16 cm naprej	200'—	225'—
Deske-plohi, par., od 16 cm naprej	215'—	250'—
Kratice, za 100 kg	20'—	25'—

Bukev:
Deske-plohi, naravni, neobrobjeni, monte 200'— 215'—
Deske-plohi, naravni, ostrorobi, I., II. 310'— 325'—
Deske-plohi, parjeni, neobrobjeni, monte 220'— 255'—
Deske-plohi, parjeni, ostrorobi, I., II. 460'— 530'—

Hrast:
Hlodi I., II. 150'— 200'—
Bordonali 710'— 800'—
Deske-plohi, neobrobjeni boules 800'— 850'—
Deske-plohi, neobrobjeni, I., II. 650'— 750'—
Deske-plohi, ostrorobi (podnice) 750'— 810'—
Frizi I., širine 5, 6 in 7 centimetrov 580'— 650'—
Frizi I., širine od 8 cm naprej 680'— 760'—

Oreh:
Plohi, neparjeni, I., II. 800'— 900'—
Plohi, parjeni, I., II. 850'— 950'—

Parketi:
hrastovi, za m² 45'— 55'—
bukovi, za m² 30'— 35'—
Želez, pragovi: 2'60 m, 14x24
hrastovi, za 1 komad. 32'— 34'—
bukovi, za 1 komad. 20'— 22'—

Drva:
bukova, za 100 kg 8'— 9'—
hrastova, za 100 kg 7'— 8'—

Oglje:
bukovo, za 100 kg 33'— 37'—
»canella«, za 100 kg 37'— 43'—

Nova povpraševanja:
Javorjevi hlodi fiksne dolžine od 1'20 do 2'40 m, prima, cilindrični, ravni.
Lipov rezan les I/IIa, 50—100 m/m, ev. v debelejših dimenzijah.
I/IIa jesenovina, od 20 cm naprej, 50—100 m/m, 2—5 m.
I/IIa jesenovina (boules) 1—3 m.
Ia. hrast. frize 27 m/m, 30—50 cm, 5, 6, 7 cm.
I/IIa hrast. frize 8—12 cm.
Večja količina bukovih hlodov Ia, 25—35 cm, 60—900 mm.
Hrastove frize, suhe, I/IIa od 30 cm naprej, 8—12 cm.
Ia. bukovih neparjenih stebrič (ševroni) v raznih merah.
Neparjeni, bukovih, paralelno, ostrorobno rezani plohi 30—100 mm debeline, od 2 m dalje z nekaj od 1 do 1'90 m dolžine.
10 vagonov bukovih testonov.

Novo ponudbe:
Hrastovi pragovi 2'50 m, 14x24 cm; hrastovi pragovi 2'50 m, 15x25 cm; kratki pragovi 1'70—1'80 m.
Neobrobjeni javorjevi plohi I/II, od 30 do 100 mm od 2 m naprej.
Smrekove-jelkove deske 18'24'28 mm; Neobrobljeni lipovi plohi v kvaliteti monte.
Bukova drva.

MALINOVEC
sadni soki • marmelade

Mednarodni borzni indeks

Položaj na mednarodnem trgu z delnicami je bil v preteklem tednu neenoten. Krepka tendenca je vladala predvsem v Stockholmu in Berlinu, dočim so v Parizu delnice najprej nazadovale, nato pa je pod vodstvom oborožitvene industrije zavladala krepka tendenca. Razvoj tečajev na posameznih borzah je razviden iz naslednje tabele:

Koncem	6. 6.	27. 6.	4. 7.
1927 = 100%			
London	77'8	78'3	77'8
Pariz	39'1	37'4	38'8
Berlin	40'0	40'2	41'0
Praga	81'8	79'6	79'8
Dunaj	46'9	45'2	44'9
Milan	102'8	106'4	104'9
Bruselj	35'6	37'0	35'4
Amsterdam	40'7	41'2	40'8
Curih	42'8	42'1	41'3
Stockholm	20'4	21'0	23'2
New York	94'4	99'8	99'2

Mednarodni borzni indeks, ki se je koncem junija že okreplil na 57'1, je v preteklem tednu zopet nazadoval na 57'0 odstotkov tečajev v letu 1927.

Črna kronika

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo naslednje okrožnico o otvorjenih in končanih konkurzih in prisilnih poravnava izven konkurza za čas od 16. junija do 30. junija 1936:

Otvorjeni konkurzi

Donavska banovina: Forgač Dezider, paromlin na valjke d. d., Bač. Topola.

Razglašene prisilne poravnave

Savska banovina: Barlovič Viktor, Ravna gora; Friedman Arnold, Zagreb, Ilica 96; Vale Justina, Rab.

Primorska banovina: Kosovec Kasim, Konjic.

Donavska banovina: Atanacković Branislav, Smederevo.

Končana konkurzna postopanja

Savska banovina: Oblatt Geza, tvorničko skladište, Zagreb, Martičeva 6; »Piretrin« d. d., Zagreb.

Drinska banovina: Vasić Marko, Loznica.

Donavska banovina: Dittrich Friedrich, Novi Sad.

Vardarska banovina: Popović Jovan B., Vlasotinci.

Beograd, Zemun, Pančevo: Lakić Marica T., Beograd; Todorović Lj. Gen, Beograd; Živanović S. Djura, Beograd.

Člene prisilne poravnave izven konkurza

Vrbaska banovina: Hoffmann P. in sinovi, Dobrljin.

Primorska banovina: Buntić Šimun, Široki Brijeg.

Drinska banovina: Štamper Josip, Obrenovac.

Donavska banovina: Bog Mihajlo, Petrovgrad; Rajčetić Stevan, Čurug.

Beograd, Zemun, Pančevo: Stojanović Sveta, Beograd.

* Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vse druge podatke, kakor o rokih, narokih in kvotah v tajništvu društva.

Vsak trgovec mora biti naročnik „Trgovskega lista“

Dobave - licitacije

Mestno poglavarstvo v Ljubljani razpisuje 1500 ton premožnega zdroba in 60 ton kosovca za mestno klavnico v Ljubljani. Pravilno opremljene in kolkovane ponudbe je vložiti do 25. julija pri ravnateljstvu mestne klavnice.

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 29. julija neposredno pismeno pogodbo za dobavo raznega tesnilnega materiala (120 kilogramov tes. plošč, 40 kg azbest. graf. tes., 20 kg graf. maziva in 20 kg grafit). Drugi pogoji pri direkciji rudnika.

Banska uprava Dravske banovine razpisuje za napravo asfaltnega cestnišča na cesti skozi zdravilišče v Rogaški Slatini II. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 27. julija ob 11. uri dopoldne v sobi št. 219 teh. oddelka v Ljubljani. Vsota odobrenega proračuna znaša 421.770 din.

Komanda podvodne flotilje v Šibeniku sprejema do 20. julija ponudbe za dobavo gumocevnega in brodskega kabla, pletene žice in okrogle vrvi.

Komanda podvodnega orožja Kumbor sprejema do 27. julija ponudbe za dobavo jeklene žične vrvi; do 30. julija za dobavo različne barve in firme; do 1. avgusta za dobavo kalcijevega karbida, solne kisline in acetilena; do 5. avgusta za dobavo bakrenih cevi, svinčene pločevine in medu.

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do 30. julija ponudbe za dobavo železne pločevine, strojnih jermen, ventilov za vodo, plinskih cevi in vijakov.

Komanda podmorske flotilje v Tivtu sprejema do 30. julija ponudbe za dobavo različnih električnih žarnic.

LICITACIJE

Dne 22. julija bo pri Stabu granične trupe v Skoplju ofertna licitacija za dovršitev štabne zgradbe v Skoplju.

Dne 23. julija bo v pisarni inženjerije štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertna licitacija za popravilo konjušnice v Mariboru.

Dne 25. julija bo pri Komandi mornarice v Zemunu pismena ofertna licitacija za dobavo razne žice, vrvi in pocinkane jeklene žice, dne 10. avgusta pa za dobavo raznega kabla.

Dne 27. julija bo pri Upravi policije v Zagrebu ofertna licitacija za nabavo 300 komadov hlač črne barve in 28. julija za dobavo 650 kompletnih letnih bluz za zbor policijske straže v Zagrebu.

Dne 29. julija se prodaja pri Kr. direkciji šum v Vinkovcih večja množina raznega lesa. Sprejemajo se pismene ponudbe.

Za nabavo kock in robnikov pri rekonstrukciji ceste Pesnica—Št. II. je razpisana javna licitacija na dan 30. julija ob 11. uri, za dela sama pa dne 29. julija za vsotama proračuna din 157.518 in 3.622.943.

Dne 30. julija bo pri 1. velosipedskega bataljona v Ljubljani ofertna licitacija za prodajo posameznih delov za velosipe.

Dne 4. avgusta t. l. bo pri ekonomskem odeljenju gen. direkcije drž. železnic v Beogradu ofertna licitacija za dobavo različnih pil.

Dražbe litijskih ribarskih zakupnih okrajev bodo pri sreskem načelstvu v Litiji dne 4. avgusta dopoldne, in sicer za zakupno dobo 10 let.

Dne 30. julija bo pri Direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo strgarskega stroja za direkcijo državne železare v Varešu.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Vprašanje upravnih svetnikov

V naši javnosti se je že večkrat razpravljalo o ureditvi vprašanja upravnih svetnikov, ki je še posebno važno pri nas, kjer imamo polno tujih delniških družb, naši domači upravni svetniki pa so tam le eksponenti tujega kapitala. Zato je pri nas vprašanje novega bančnega zakona še posebno važno. Pa tudi drugod se bavijo s to perečo zadevo. Tako prinaša »Prager Tagblatt« izpod peresa Hermana Scheffterja pod naslovom »Upravni svetniki« prav zanimiva razmotrivanja, ki jih v naslednjem objavljamo.

Če bi moralo skrbeti vodstvo kake delniške družbe le za dobrobit in razvoj njihovega podjetja, ne pa tudi za žepne delničarjev, bi bili upravni svetniki odveč. Ker pa lastniki delnic, torej lastniki delniške družbe, bodisi zaradi svoje mnogoštevilnosti, ali pa ker niso sami strokovnjaki, v večini primerov ne vodijo sami obrata, mu postavijo na čelo upr. svetnike, ki potem zastopajo navadno za prav skromno nagrado interese delničarjev napram vodstvu deln. družbe. Prvotno so imenovali delničarji le svoje zaupnike za upravne svetnike, kmalu pa so se znali polastiti teh mest generalni direktorji, kaka bančna ali majoritetna skupina, ki so postavili izključno ali pa pretežno le lastne zaupnike, ki v večini niti niso bili strokovnjaki, ampak so imeli le nalogo, da so glasovali z da ali ne, kot jim je bilo pač naročeno. To je bila seveda zloraba institucije, ki jo v zaščito delničarjev predpisuje ne le zakon, ampak tudi statuti vsake delniške družbe. In tako je prišlo do tega, da si morejo pridobiti delnice danes le še špekulanti ali finančne skupine, ne pa tudi publika.

Odgovornost, predvsem pa skrb za lasten denar je vedno najtežja. Generalni ravnatelj kake delniške družbe, ki sam sploh ni ali pa je le malo udeležen pri podjetju, more biti dober vodja podjetja, včasih celo boljši kot delničarji sami. Toda vsaka važna odločitev je v rokah upravnega sveta, samo ta ima odločati, če in koliko naj se tvega pri določenem poslu. Ni nujno, da so upravni svetniki strokovnjaki, biti morejo tudi finančniki, ki določijo svojemu ravnatelju-strokovnjaku meje, v katerih naj se gibljejo posli in njih obseg. — Vsekakor pa morajo nositi polno odgovornost. Zato pa morajo imeti na čelu podjetja tudi ravnatelja, ki ta naslov tudi v resnici zasluži. Toda v tem pogledu šepa marsikaka delniška družba, ker gre tudi tu večkrat protekcija tako daleč, da namestijo raje kakega sorodnika, prijatelja ali sploh somišljenika, kot pa neodvisnega strokovnjaka. Če potem tak protežiraneč svoji nalogi ni kos, ni čudno.

Odgovornost upravnih svetnikov bi se morala razširiti, obenem pa bi se moralo skriti število plačanih mest posameznikov. Politiki n. pr. bi sploh ne smeli za časa svojega mandata in še določen čas po prenehanju mandata prevzeti kako novo mesto upravnega svetnika. S tem bi politična vnem marsikakega gospoda izgubila mnogo na strasti, pridobila bi pa na stvarnosti. Kaj kmalu bi potem izginili iz aktivne politike ljudje, katerih delovanje ni izključno posvečeno dobrobiti naroda, države ali stranke. Posamezne velike banke vodijo ali nadzorujejo po svojih ravnateljih in zaupnikih — upravnih svetnikih velik del celotnega gospodarstva. Ostali del zasebnih podjetij zapada na ta način v odvisnost delniških družb, ki diktirajo cene. Banke pa ne morejo biti pravične svojim strankam in hkratu kot podjetniki konkurenca komitentom. Devizna odredba obvezuje vsakega podjetnika, da razkriva s predlaganjem faktur svoj promet posredujoči banki, kadarkoli zahteva devize ali jih oddaja. Dandanes dobiva banka vpogled v posle svojih komitentov, kar tem navadno ne škoduje. Toda kdor uživa tako zaupanje, kakor sedaj banke, nosi tudi odgovornost. Ali pa more banka nositi to odgovornost, če istočasno z lastnimi industrijskimi podjetji konkurira svojim strankam ter vanje delegira lastne direktorje in funkcionarje kot upravne svetnike?

Doma in po svetu

Davidovičev odposlanec Vlačić je imel v Zagrebu številne razgovore s hrvaškimi voditelji ter se nato vrnil z novimi predlogi v Beograd. Sedaj se vodijo med voditelji srbske združene opozicije živahna pogajanja, da se doseže enotna stališče vseh srbskih opozicionalnih skupin glede teh predlogov. Težava pa je v tem, ker radikali glavnega odbora niso za te predloge, hrvatski voditelji pa odklanjajo vsako izpremembo svojih predlogov.

Novo lahke pehotne topove je dobila naša vojska ter so bili ti v navzočnosti predsednika vlade in vojnega ministra na vojaškem strelišču preizkušeni.

Ministrski predsednik dr. Stojadinović je dovolil dopust vsem državnim uradnikom, ki se nameravajo udeležiti berlinske olimpijade.

Socialno ministrstvo je izdelalo načrt uredbe o minimalnih delavskih mezdah.

V Beogradu je bila deputacija savinjskih hmeljarjev zaradi pravilnega izvajanja deviznega pravilnika pri izvozu hmelja. Finančni minister Letica je deputaciji obljubil, da bo upošteval njene želje.

Dobave premoga državnim železnicam so zvišane od 130.030 na 136 tisoč 270 ton. Povišane so dobave predvsem državnim rudnikom, ki so prej dobavljali le 38 odstotkov vseh dobav, sedaj pa jih bodo 39-05 odstotkov.

Načrt uredbe o prepovedi ustanavljanja industrijskih prodajalnic je bil te dni na seji gospodarsko-finančnega odbora ministrov odklonjen.

Novo železnica Priština—Peč bo slovesno otvorjena v nedeljo dne 12. julija. Železnica je veljala 155 milijonov din in jo je zgradilo podjetje Batignolles. S tem se bo železniška zveza že raztegnila do črnogorske meje.

V Beogradu se je pred državnim sodiščem začel proces proti poslancu Arnavotiću in tovarišem zaradi poskusa atentata na ministrskega predsednika dr. Stojadinovića.

Izvedena bo velika reorganizacija zagrebske policije. Število stražnikov bo povišano za 840, poleg tega pa se bo uporabil 1 milijon din za motorizacijo policije.

V Zagrebu so se začele finalne teniške tekme med Jugoslavijo in Nemčijo za Davisov pokal. Nemci so ponudili Zagrebčanom 400.000 dinarjev odškodnine, če bi te tekme bile v Berlinu. Zagrebčani pa so to ponudbo odklonili. Menda imajo preveč denarja.

Zagreb je že tretji dan brez kruha, ker stavkajo pekovski pomočniki. Ministra za soc. politiko bodo pekovski delavci naprosili za intervencijo.

Znani filmski igralec Harry Piel je prišel v Split, kjer bo s svojo skupino napravil več filmov. Izjavil je, da je Dalmacija za filmske posnetke bolj ugodna ko Kalifornija.

Cesta od Lapada do Gruža bo še letos asfaltirana. To bodi zabeleženo le zato, ker nekateri tako radi fantazirajo o asfaltiranih cestah v Sloveniji.

V občini Lopud so prebivalci tako srečni, da jim ni treba plačevati nobenih občinskih davčnin, ker ima občina od tujskega prometa tako velike dohodke, da more že z njimi kriti vse svoje izdatke.

Razrešeni so bili kot člani gasilske uprave za dravsko banovino dosedanj člani Anton Cerer iz Kamnika, Franc Bulc iz Mirne in Mavricij Mayer iz Kranja. Mesto njih pa so bili imenovani dr. Kodre

čin v odvisnost delniških družb, ki diktirajo cene. Banke pa ne morejo biti pravične svojim strankam in hkratu kot podjetniki konkurenca komitentom. Devizna odredba obvezuje vsakega podjetnika, da razkriva s predlaganjem faktur svoj promet posredujoči banki, kadarkoli zahteva devize ali jih oddaja. Dandanes dobiva banka vpogled v posle svojih komitentov, kar tem navadno ne škoduje. Toda kdor uživa tako zaupanje, kakor sedaj banke, nosi tudi odgovornost. Ali pa more banka nositi to odgovornost, če istočasno z lastnimi industrijskimi podjetji konkurira svojim strankam ter vanje delegira lastne direktorje in funkcionarje kot upravne svetnike?

Letna sezona je tu!

Potrudite se, da vzbudite v ljudih večjo voljo po nakupu! Zato uredite primerno izložbena okna, a tudi prostore v trgovini!

Poskrbite, da bo vaše skladišče založeno s potrebnim blagom!

Mislite tudi na turistično in potniško sezono!

Postavite svoje predmete na ogled!

Glejte, da bodo vsi predmeti, ki jih izročite kupcu, sezoni primerno in dobro zapakirani!

Bolj treba izkoristiti letno sezono!

Tržna poročila

Zagrebski tedenski sejem!

Zadnji zagrebski tedenski sejem je bil zaradi bližnjega letnega sejma, dne 13. t. m. nekoliko slabši od prejšnjetedenskega. Kupovalo se je predvsem za domačo potrebo. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene. Kupčija s svinjami je bila nekoliko živahnejša, teleta pa so zaradi slabega povpraševanja padla v ceni za 1 din.

Dogon in prodaja živine: 19 bikov, 563 krav, 185 junic, 107 volov, 91 juncev, 260 telet, 362 konj in žrebet, 544 svinj in 328 pujskov.

Cene (za kg žive teže): biki po 3—3'40, krave za klanje po 2'50 do 3, klobasarice od 1'50—2. junice za klanje po 2'70—3'50, za rejo po 700—800 din za žival, voli I. vrste po 4'50—5'25, II. vrste po 3'50—4'25, bosanski po 2'25—2'50, junci po 3'25—3'60, živa teleta po 4'25—5, zaklana po 4'50—6'75, debeli prašiči po 5'50—6'50, zaklani po 10, pujski po 55—100 za žival, ovce po 70—90, lahki konji po 4 do 5, srednji po 5—6 in težki 7'5 do 8 tisoč din za par, žrebeta po 1000—2000 din za grlo, konji za klanje po 1—2 din kg.

Detelja po 50—60, seno po 35 do 45, slama za steljo po 30—35 din za 100 kg.

Radio Ljubljana

Nedelja, dne 12. julija. 8:00: Plošče — 8:15: Čas, poročila — 8:30: Prenos iz Škofje Loke: Otvoritev razstave in prenos koncerta godbe »Lobnik« — 9:30: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice — 11:15: Radijski orkester — 12:00: Čas, vreme, poročila — 12:20: Radijski orkester (po željah naročnikov) — 13:00: Reproduciran koncert. Odčaja prekinjena od 14.—17. ure — 17:00: Kmetijsko predavanje: Prevažanje čebel na pašo (Okorn Jože) — 17:20: »RN« pevski jazzkvartet iz Trbovelj, vmes plošče — 18:20: Otroška ura — 19:00: Čas, vreme, poročila — 19:30: Nac. ura — 19:50: Harmoniko igra Martin Praprotnik — 20:30: Operni sprevi in napevi. Sodelujejo: Anton Dermota, radijski orkester in profesor Marjan Lipovšek — 22:00: Čas, poročila, spored — 22:20: Prenos iz Parkhotela na Bledu.

Ponedeljek, dne 13. julija. 12:00: Plesi iz davnih in današnjih dni (plošče) — 12:45: Poročila, vreme — 13:00: Čas, obvestila — 13:15: Radijski orkester — 14:00: Vreme, borza — 19:00: Čas, vreme, poročila — 19:30: Nac. ura — 19:50: Koncert na dveh klavirjih (plošče) — 20:10: Zdravniška ura (dr. Božo Škerlj) — 20:30: Radijski orkester — 21:15: Harmonika, Rudolf Piliš — 22:00: Čas, vreme, poročila — 22:20: Čajkovski: Simfonija No. VI. (pateična, plošče).

Torek, dne 14. julija. 12:00: Znani simfonični orkestri (plošče) — 12:45: Poročila, vreme — 13:00: Čas, spored — 13:15: Reproduc. koncert zbora praških učiteljev — 14:00: Vreme, borza — 19:00: Čas, vreme, poročila — 19:30: Nac. ura — 19:50: Zbor balalajk (plošče) — 20:10: Delavska ura: Boljševiška mladina (dr. Ivan Ahčin) — 20:30: Akademski pevski kvintet — 21:15: Radijski orkester — 22:00: Čas, vreme, poročila — 22:20: Radijski jazz.

Naznanjam, da sem prevzel
1. julija 1936

KAVARNO
»TABOR«

Cenjencmu občinstvu se priporoča
Matija Karba
kavarnar

Štev. 7391/II.

Nabava

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 29. VII. 1936. neposredno pismeno pogodbo za dobavo raznega tesnilnega materiala (120 kg tesnilnih plošč, 40 kg azbest. graf. tes., 20 kg graf. maziva in 20 kg grafit). Ostali pogoji pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 8. julija 1936.

L.M. Ecker sinova

- Splošno kleparstvo
- Ieso-cementne strehe
- Strelovodne naprave
- Vodovodne inštalacije

Slomškova ulica 4

Občni zbori

Kreditna banka v Murški Soboti ima V. redni občni zbor dne 25. julija ob 11. uri v bančni posve-tovalnici v Murški Soboti. Delnice treba založiti osem dni pred občnim zborom pri blagajni banke.